ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒ

Կ. Պոլսոյ եւ թէ գաւառաց համար
Տարեկան 7 մէճիտ
Վեցամսեայ 3 ½ »
Եռամսեայ 2 »
Օտար երկիրներու համար 40 Ֆր.
Վեցամսեայ 20 »
Եռամսեայ 10 »
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բայց ի Բօսթ Լօքալէն։
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի՝ 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով։
Նամակները կ'ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս
ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

"پوزانتيون"
ارمنيجه يومى وسياسى غزته
صاحب امتياز ومدير مسؤل
بوزانت كچيان
طبعه و ادارهخانهسى باب عالى جادهسنده ۳۸ نومرولى دائرۀ مخصوصهدهدر

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur–Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE
ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 77 | ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 1897 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 3/15 | 13 ՌԱՄԱԶԱՆ 1314. 3 ՇՈՒՊԱԹ 1312 | Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 77

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՓԵՏՐ. 3/15, 1897

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ ԴՐԱՄԸ

Լրագրոյս ուրբաթ աւուր թուով ամբողջովին թարգմանուած էր կալլէսի իշխանին մէկ ընդարձակ և կարեւոր Յայտարարութիւնն առ Լոնտոնի ժողովուրդն ուղղուած, բարեգործական մեծ ձեռնարկին նկատմամբ որ պիտի ըլլայ 60րդ տարեդարձին առթիւ Վեհ. Վիքթորիա Թագուհւոյն ճշմարտապէս բարեբաստիկ Գահակալութեան։

Այս նշանաւոր գրութեան մէջ մեր աչքին զարկաւ այն կէտը մանաւանդ որ Անգլիոյ ապագայ թագաւորն իր յոյսը կը դնէ ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԷԿ ՇԻԼԻՆԻ հանգանակութեան մը վրայ՝ մարդասիրական ամենամեծ գործ մը ի գլուխ հանելու համար։ Այն Լոնտոնցիներէ որ ցարդ չէին մասնակցեր Լոնտոնի Հիւանդանոցներուն համար եղած տարեկան հանգանակութեան՝ գոնէ մէկ մէկ շիլին նպաստ ընդունելով, կը հաշուէ թէ կարող պիտի ըլլայ տարին 100էն 150,000 ոսկի հաւաքել, որով կը գոցուի 120 հիւանդանոցներուն և նոր ապաքինածներու յատուկ դարմանատուներուն տարեկան բացը։ Շնորհիւ այն բազմաթիւ հիւանդանոցներուն, Լոնտոնի ո՛ և է կողմը բնակող աղքատին համար հիւանդութիւնը սարսափ չունի։ Ձրիաբար և ձրիապէս հիւանդանոց կը փոխադրուի, ուր ազգին մեծագոյն բժիշկները կը փութան դարմանել զինք, մինչդեռ որ քանի մը կիներ «նազ» պիտի ընէին տուն գալու։

* *

Կալլէսի իշխանին այս չահեկան գրուածքէն աւելի կարեւոր վկայութիւն մը կրնա՞ր երեւակայուիլ ժողովրդական դրամին հրաշագործ արդիւնքներուն վրայ. ժողովրդին տուած մանր մունր դրամները, թէեւ մէկիկ մէկիկ առնուելով նշանակութենէ զուրկ կը մնան, բայց այնպիսի ամբողջութիւն մը կը կազմեն որոյ առջեւ ամենէն մեծազանք նուէրները կը նսեմանան ի վերջոյ։ Եկեղեցի, դպրոց, հիւանդանոց, որբանոց, անկելանոց, ամէն բարեգործ հաստատութիւնք ըստ մեծի մասին կը պահպանուին ժողովրդին այն մանր մունր դրամներովը, — անոնք մանաւանդ որ կամաւոր հաստատութիւններ ըլլալով, պետական նպաստ չունին, այսինքն՝ Տէրութեան ելմտացոյցին մէջ չեն նշանակուած։

Մեր ազգին մէջ մանաւանդ այս կարգի հաստատութիւնները պահպանողն է ըստ մեծի մասին ժողովրդեան դրամը։ Շէնք մը կառուցանելու համար հարուստ մը նպաստած կրնայ ըլլալ, իր աւելորդէն տալով։ Բազում այն է սակայն որ նոյն շէնքը պահպանող և զայն յարատեւութեան և արդիւնաւորութեան վիճակի մէջ դնողը ժողովրդեան նպաստն է, այն մանր մունր գումարներէ բաղկացած։ Հարուստին անունը կը յիշուի, յատուկ անուն ըլլալուն համար. ժողովրդին անունը չի յիշուիր, հաւաքական անուն ըլլալուն համար։ Բայց այս քերականական խորութիւն պէտք չէ որ քերականութեան սահմաններէն անդին անցնի։ Պէտք չէ որ մեծագործութեան խնկութիւնն սքօղէ մեր աչքերէն. Մեծագործութիւնը կը պատկանի ժողովրդեան դրամին։

Եթէ հարուստներուն կարօտ միայնեք, շատ դպրոցներ, նոյն իսկ եկեղեցիներ կը գոցուէին. Հիւանդանոցը կիսովին պարպել պէտք կ'ըլլար. շատ օգտակար հրատարակութիւններ գոյութիւն անգամ չէին ունենար։ Ասոր պատճառն այն չէ միայն որ հարուստները, դժբախտաբար, սակաւաթիւ են մեր մէջ. հարուստները շատ կրնան տալ. բայց ժողովուրդը չատուր է։ Եւ յետոյ, ժողովուրդն, իր կարողութեան համեմատութեամբ, միշտ աւելի կուտայ քան հարուստը։

Թո՛ղ թէ, շատ հարուստներ անտարբեր անզգայ մարդիկ են, բարեգործութեան, հանրային կրթութեան և գրականութեան անտարբեր մարդիկ, որք իրենց անձնական զբօսանքն և իրենց ընտանիքին ապագան միայն կը խորհին։ Թո՛ղ զանոնք։ Ցարգելով պատուաւոր բացառութիւններն, որք այնքան աւելի պատուաւոր են որքան բացառիկ են, միւսները վերջապէս հաշիւնին գործերնին գիտցող մարդիկ են, բարեգործութեան համար տարեկան պիւտճէ մը սահմանած են, և ձեւ կամ պակաս անոր սահմանէն դուրս չեն ելներ. ժողովուրդն, ընդհակառակն, այնչափ մանր հաշիւներ չունի։ Հարուստն իր աւելորդէն կուտայ. ժողովուրդն իր սրտէ՛ն կուտայ։

Հարստութիւնը քանի կը շատնայ՝ տեսակ մը կծծութիւն կը բերէ իրեն հետ. Այն կլորիկ հարստութիւնը պահպանելը մեծ հոգ մը դառնայ, և այս հոգ՝ քայլ առ քայլ չափազանցութեան տարուելով՝ ինչպէս ամէն զգացում որ միշտ կը տածուի կը սրուի, ժլատութեան կամ կծծութեան կը յանգի։ Հետզհետէ պըրկուող ձեռքն օր մ'ալ բոլորովին կը պրկուի։ Այս հոգեբանական կամ ֆիզիքական վիճակը ժողովուրդը կը կը բացատրէ այն ծանօթ առածով թէ «Ոսկին արժէքը սեղանաւորը (սարաֆը) գիտէ»։ Ասո՛ր համար է գուցէ որ մեր բարձր թէ միջին սեղանաւոր դասակարգը՝ բաղդատմամբ ժողովրդեան ուրիշ դասակարգերուն՝ ամենէն քիչ կը նպաստէ հանրօգուտ ձեռնարկներու։ Անոնք մեծ խորհրդատուներ կ'ըլլան, նշանաւոր խելքի և խմաստութեան տէր, որք ժամերով կրնան խօսիլ ձեզ տնտեսական պայմաններու վրայ, ապրուստի միջոցներու վրայ, ազգային հաստատութիւնները պահպանելու յաջողագոյն կերպերուն վրայ։ Բայց երբ կարգը կայ դրամին, կա՛լ զանոնք հրաժարեալ։ Մինչեւ իսկ երբ բոլորովին չմերժեն, չեն քաշուիր երկար բարակ սակարկութիւններ ընելէ հանգանակութեան եկողներուն հետ, մինչեւ որ ոսկին քըլմէցի իջեցնեն, եթէ ոչ մէճիտի, այն ալ «սիլիք» (կայծքար չհասկնաք), կամ ծակ։

Ինչ դժձութիւններ չեն ծածկուիր մեծահնչիւն անուններու տակ որք գործի ասպարէզին մէջ պատուաւոր ճանչուած են, բայց ազգասէր խնամակալութեան, ազգային կրթութեան կամ գրականութեան տումարներուն մէջ սառերին տեղ մը կը բռնեն, եթէ երբեք տեղ մը կը բռնեն։ Տալն անոնց համար հաճոյք մը չէ, սրտի բերմունք չէ, անախորժ հարկի մը վճարումն է. որովհետեւ հանգանակութեան եկողը շատ «խաթըրլը» մէկն էր, երեսնին բռնած չէ. Գուցէ անիծելով կուտան, բայց տկներեւ է որ չուզելով կուտան. Եւ եթէ հանրային դրամներն երբեմն իրենց նպատակին չեն ծառայեր մեր մէջ, գուցէ այն պատճառաւ է որ այսպիսիներու ալ դրամը կայ մէջը։ Ապա թէ ոչ, կարելի չէ որ ժողովրդին սիրայօժար և ինքնահրաւէր տուած դրամն՝ իր սրտին տուրքն՝ օրհնութիւն մը չըլլայ իր մտած տուփին կամ իր ինկած պնակին մէջ։

ՎԻՃԱԿԱՑՈՅՑ
ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Նոր Ուսումնական Խորհուրդն իր գործունէութեան առաջին արդիւնքը ցուցուց։ Մայրաքաղաքիս թաղային վարժարաններուն մէկ ընդհանուր վիճակացոյցը պատրաստեց։ Այս վիճակացոյցին մէջ կ'երեւին 45 վարժարանք (Ալէմտաղիի Ս. Նշան, Գարթալի Պէզճեան և Գրնալը կզգիի Ներսէսեան վարժարաններն ալ ի միասին առնելով)։ Բայց որովհետեւ Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանը բոլորովին փակուած է կ'ըսուի, այն թիւէն հատ մը զեղչել պէտք կ'ըլլայ։ Ուրիշ ութ վարժարաններ ալ փակ կը մնան տնտեսական տագնապի պատճառաւ, որք են Էթ Մէյտանի վարժարանն, Այաստեֆանոսի (Գափամաճեան), Աղատլըի (Տատեան), Պալաթու Խորենեան (Ցունվ. 1 էն), Սալմաթօմրուգի (Թագւոր Բաղթասարեան), Եշիլ Գիւղի (Սուքիասեան), Սգենիայի (Ս. Կարապետ) և Սարըեարի (Ս. Մեսրոպեան)։

Այս վիճակացոյց հիմնական թերութիւն մ'ունի։ Իբրեւ փակ նշանակուած ինն վարժարաններու աշակերտներուն թիւն և ամսական ծախքն ընդհանուր գումարին մէջ չեն նշանակուած։ Որովհետեւ այն վարժարաններ փակ գտնուած են, անոնց համար ուրիշ տեղեկութիւն մը չէ տրուած։ Կ'երեւի թէ Պատրիարքարանի կրթական դիւանին մէջ անոնց մասին ո՛ և է տեղեկութիւն չկար՝ տեղւոյն վրայ ստացուելիք տեղեկութեան պակասն անտի լրացնելու համար։

Բաց գտնուած 36 վարժարաններուն մէջ կան 2,151 մանչ և 995 աղջիկ աշակերտ, ուսուցիչներուն թիւն է 139, ուսուցչուհիներուն՝ 38 և սպասաւորներուն՝ 66։ Այս թաղ. վարժարաններէն 20ը տարրական նախակրթարան են, մնացեալները ծաղկոց։ Մանկապարտէզ ունին Կէտիք Փաշայի Ս. Մեսրոպեան, Գում գափուի դուրսի Պօղոս-Վ.ատվառեան և Ենի Գափուի Առաքելոց-Հայկանուշեան վարժարանները, Սամաթիոյ Սահակ-Նունեան, Մագրիգիւղի Տատեան վարժարանները, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, Բանկալթիի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, Պէշիքթաշի Մաքրուհեան և Օրթագեղի Ս. Թարգմանչաց-Հախիսիմեանց, Բումէլի Հիսարի Ս. Թադէոսեան, Իճատիէի Ներսեսեան-Երմոնեան, Սկիւտարի Ս. Խաչի և Ս. Կարապետի վարժարաններն և Գատըգիւղի Արամեան վարժարանը։ Գումար՝ 14 մանկապարտէզ, որոց մէջ կան 343 մանչ և 292 աղջիկ աշակերտ 19 ուսուցչուհիներու հսկողութեան ներքեւ։ Խասգեղի Ս. Ներսեսեան վարժարանն որ սովորաբար 300ի չափ մանչ և աղջիկ աշակերտ կ'ունենար, այս ցուցակին մէջ 41 աշակերտ միայն նշանակուած է՝ մէկ ուսուցիչով, և աշակերտուհի բնաւ չէ նշանակուած, որովհետեւ վերաբացումէն ի վեր աղջկանց վարժարանին համար կարգադրութիւն մը չէ կըցած ըլլալ։

Երեսուն և վեց թաղ. վարժարաններուն ամսական ծախք նշանակուած է 57,019 ղրշ. յորմէ 40,192 ղրշ. եկեղեցին կը սատարէ, 14,603ը կը գոյանայ աշակերտաց թոշակէն, 1450 ղրշ.ն հանգանակութենէ, 800 ղրշ.ը կալուածէ և 500 ղրշ.ը կտակէ (Գարթալի Պէզճեան վարժարանին կապուած ամսականը Պէզճեանի կողմէ, զոր Մայր-Եկեղեցին այժմ անկարող կ'ըլլայ վճարել ամսէ ամիս, ինչպէս անցեալները գանգատուած էր լրագրոյս մէջ)։ Հիւանդանոցի Որբանոցին վարժարանին յատկացեալ 3,000 ղրշ.ը կ'առնուի Հիւանդանոցի սնտուկէն։

Ըն հին թաղային վարժարանն է Պալաթու Խորենեան վարժարանն, 1816ին հաստատուած։ Յետոյ կուգան Թոփգափուի Լեւոնեան-Վարդուհեան և Գադըգիւղի վարժարանք, 1825ին. ապա Գում-Գափու Պէզճեան-Լուսաւորչեան 1828ին, Սամաթիա Սահակեան 1830ին, Կէտիք-Փաշա, Էյուպի Պէզճեան, Սկիւտարի Ճեմարան 1832ին, Փրկիչի Որբանոցն 1833ին, Գում-Գափուի դուրս 1834ին, Խասգիւղ, Պէյքօզ Ս. Նիկողայոսեան 1836ին, Գարթալ 1840ին, Պէօյիւքտէրէ Ս. Հռիփսիմեանց 1848ին, Ենիգիւղ Մամիկոնեան 1849ին, Գուրուչէշմէի Ս. Թարգմանչաց 1840ին, Օրթագիւղի Ս. Թարգմանչաց 1845ին, Ղալաթիոյ Կեդր. նախակրթարան 1858ին, Բերա Նարեկեան 1848ին, Ֆերիգիւղ 1849ին, Նարլը Գափու 1849ին, Ենի Գափու 1850ին, և այլն։

Այն 45 վարժարաններէն 12ն 1860էն առաջին հիմնուած են. միւսներն անկէ առաջ գոյութիւն ունէին ամենքն ալ։ Ամենէն նորն է Բերայի Էսաեան վարժարանն (1895)։

[illegible] նեցող վարժարանք են՝ Էսաեան (7,840 ղրշ., յորմէ 5,840 ղրշ.ը կուտայ եկեղեցին, 2,000 ալ թոշակներէն կը գոյանայ). Գատըգիւղ (5,000 ղրշ.) Սամաթիա Սահակեան (4,000), Օրթագիւղ (3,100), Որբանոց (3,000), Սկիւտարի Ս. Խաչ (3,850), Մաքրի գիւղի Տատեան (3,200), Մայր-Եկեղեցի (2 հազար 800) և Իճատէիէ (2000)։

* *

Այս՝ վիճակացոյց փայլուն ապացոյց մ'է մեր այս աւուր խմբագրականին եզրակացութիւնն հաստատող։ Մեր թաղային վարժարաններուն պահպանման գործը բոլորովին ժողովրդական գործ մ'է։ Եղած ծախքին ամենամեծ մասը կ'առնուի եկեղեցիի հասոյթներէն, որուն մէջ ժողովրդեան լուման ամենամեծ տեղը կը բռնէ, և անկէ ետքը վարժարաններուն պահպանման գըլխաւոր միջոցն են թոշակներն։ Իսկ դրամական մասնաւոր նուէրներն, ենթադրելով իսկ որ հարուստները միայն տան զանոնք, (որ այնպէս չէ,) համեմատաբար շատ փոքր տեղ մը կը գրաւեն հասութից կողմը։

ԿԵԱՆՔՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ

ԿԱԼԱՆՆ ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ԿՏՐԵՆ
(Շարունակութիւն և վերջ)

Այսքան խիստ և յանդուգն վարմունքը զօր ըռէս Խաչօն ցուց, հզարհուրեցուց Պայրակցիներն. ըռէս Պիտօն անոնց կողմէն երկրորդ անգամ խօսք առնելով ըսաւ, «Աղէկ մտածէ ըռէս Խաչօ, տես ո՛վ է որ քո տուն եկած է, Պայրակայ ըռէս Նախօն քաղքէն (Վան) պիլէ կանայ հարս պիրել. հէմ էլ կալան չի տալ (1)։ Բայց Փըռմէթ անանկ բերաւ ու քո տուն եկաւ հարս ուզելու, թէ ու ուշկան բան մը պիտի ուզես, գործը եօլայի կը մնի, թէ ու չէ խայ, տէմէ կէօրուի.ք, կէօրմէյըը.ք, սէպէ թէ ոչ եկեր ենք, ոչ գնացեր ենք։ Աղէկ որ դու կ'ասես թէ կարճ կը զրուցեմ, ուզի, տեսնանք, ի՞նչ պիտի ուզես»։

—Ի՞նչ կ'ուտաք գուաց անդիէն ըռէս Խաչօն, որու համբերութիւնն հատնիլ սկսած էր։

—«Դուն ուզէ, վրայ բերաւ ըռէս Նախօն, վեհ շարժմամբ մը ձեռքը դէպի ըռէս Խաչօն երկնցնելով, ուզէ, տեսնենք, ի՛նչ կուզես, որ մենք ալ տանք, մալ քոն ի, պէտք է դուն ասես առաջ ինչ որ կուզես, իրաւունք չունիս սպասել որ առաջ մենք տանք։

—«Որ էդա մալա ի, ընդմիջեց ըռէս Խաչօն, ես կ'ուզիմ 20 հատ դեղին օսմանցի ոսկի, 5 հատ կարմիր ոչխար, 10 կեառ նաճվարդ չուխա, 4 ջուխտ կօնտուրա, 12 ջուխտ Նըխչուն թաթ, 6 հատ սիւտակ արախչի, չումայ չիւթարից 1 ձեռք զօքանչ բերդի (1) մանիսա ասառով։ Իսկ քո հարսն էլ, ինչպէս որ քո անուան լայիխ ի, կը ճհճղէս, կը տանիս։ Բանիդ կուգա՞յ, ըռէս Նախօ, չէ խայ, մէկ մէկու գլխացաւութիւն չիտանք, մենք բարեկամ մարդ ենք, բարով եկաք, երթաք բարով։»

—«Էտա ի՛նչ դու ուզեցիր, պատասխանեց ըռէս Նախօն, կը նշանակէ թէ չէս ուզեր մեզ հետ խնամութիւն անել, զօռով չի՞ եա, փառք Աստուծոյ, ոչ քո հացն ենք կերեր, ոչ քո ջուրն ենք խմեր. իշտէ կ'երթանք, թէ որ քո աղջիկ պիտի պահես, թուրշի բանես, ի՞նչ կրնանք ասել, էն էլ գուն գիտես։»

[illegible] և ընկերաց մէջը մէկնելու համար շարժում մը սկսաւ, զոր նշմարելով Կիւանինցի միւս բազմականներն ամէնքը մէկէն պօռացին, «երթա՞լ. ինչ պէտք է. դուք ալ տուէք նայինք ի՞նչ կ'ուտաք, ըռէս Խաչօն ուզեց, խօ՛. ամէն ուզածն պիտի չիտաք, մէյմը տեսնենք ձեր տուածն ինչ ի։»

—Ես պազարլըխի մէջ սովորութիւն ունիմ որ ետին խօսքն առաջ կը զրուցեմ, ըսաւ ըռէս Նախօն, իշտէ իմ տալիքը. 15 հատ սիւտակ մէճիտ, 1 սագօյու ջուխա, 1 ոչխար, 4 ջուխտ թաթ, 1 ջուխտ կօնտուրա, և 1 զօքանչ բերդի էլմատին մանիսայից և Վանայ չիլայից (2) ասառով։ Արդ Աստուծով զրուցէք երխսպաշտութիւն մէք անէր, քի՛չ եմ տուեր։ Իմ հարսն ալ կը ջհէզեմ (3) կը տանիմ ինչպէս որ ինձի կը վայելէ։ Բանիդ կ'ուգա՞յ, ըռէս Խաչօ։»

Ըռէս Խաչօն փոխանակ պատասխանելու, աճագնագոչ ձայնով մը իր ծառան կանչելով պոռաց. «Խօ՛, ըռէսներոց ձեանքը քաշէ» (որպէս զի երթան, իբր խզուած նկատելով բանակցութիւնը) և ինքը նստած տեղէն ելնելով դէպի դուռն ուղղուեցաւ։

Բայց թէ՛ Կիւանինցի միւս բազմականներն և թէ՛ Պայրակցիները միահամուռ ձայն վերցնելով ըսին, «ըռէս Խաչօ, ըռէս Խաչօ, ադ քո երթալը մեզի քարի զարնել է, թէ որ դու ու ըռէս Նախօն միայն պիտի խօսէիք, էլ մեր աստեղ գալ նստիլ ի՞նչ պէտք էր, մենք ալ երկու խօսք ընելու իրաւունք չունի՞նք, նստէ հալա, խօսք մ'ալ մենք կ'անինք թէ որ երկու կողմին ընդունելի եղաւ, աղէկ. թէ որ չէ նոյէն գնա՛, մենք ալ հետ քեզ վեր կ'ելնենք, ամէն մէկս մեր տեղը կ'երթանք։»

Ըռէս Խաչօն դարձաւ, իր տեղը նստաւ, բայց չկրնալով համբերել այսպէս խօսեցաւ.

«Ջուրը սանդի մէջ ծեծել ծեծելէն ինչ կը հասկցուի. ձեր խելք կտրաւ թէ ես իմ աղջիկ այդպէս հալով իմ տնէն դո՞ւրս կը հանիմ, էտա ճալա՞ն էր որ խօսեր ըռէս Նախօն. մինթէ ես լո՞ռ իմ գտեր իմ Մարան որ լօռ (ձրի) կուրխիմ։ 17 տարի հաց իմ կերուցէ, հալաւ իմ հագուցէ, 17 տարի էլ միայ իմ ումուր չի, Աստծու տուածի/ց հացը չա՞տ, թող ուտի, պառկի, իր պօղազից շատ աւելի կը վաստկի, օրական 1 չափ ցորեն կը քաղէ, օր 500 փթեր (1) կրնայ թխել, 60 օխա բեռ կը շալկի օ՞ֆ պիլէ չըներ. գետէն այնպիսի կժերով ջուր կը բերէ որ մարդ կը զարմանայ. մեր այս 60 կապ տուար ունեցող փայխի(2) կուերը երեք ժամու մէջ կողոմէրով դուրս կը թափէ, յոգնիլ ի՞նչ է չգիտէ։ 10 բարդ խոտ 1 ժամու մէջ սայլի կը բառնայ, եայնպիսի սակառներով յարդ կը հրէ որ գըլըը պիլէ չկրնար վերցնել։ Իմ Մարան աղջիկ չի, պիր ջանի երթացած տունը չէն կ'անի։ Աստուած կապուղ կ'անի՞ որ 15 մէճիտ կալան տամ այնպիսի աղջիկ որոյ ոտքը կոխած տեղը կանանչ կը բուսնի, նետած քարը ոսկի կը դառնայ։ Հիմա դուք ասէք, ըռէսներ, հոգի ունէք մի կորուսէք, նէ իմ թարաֆէն զրուցէք, նէ՛ անոր, ի՞նչ կ'արժի իմ աղջիկ, դուք որոշէք, թէ որ ձեր խօսքը կտրեմ նամարդ իմ միմիակ թէ ըսկուն (3) ամէք որէիմ աղջկան պատիւր չը կտրէք և իմ ալ անուան գիւլ (4) չըբերէք։»

Ըռէս Նախօն ալ իր կամքը ներկայ ըռէսներուն տուաւ։ Այն ատեն իր և ըռէս Խաչօի ներկայացուցիչներուն միջեւ մէկ սակարկութիւն մ'էր սկսաւ, և գլխաւորապէս Կիւանինցի Տէր Պետրոսի հաշտարար միջնորդութեամբը [illegible] ցաւ հետեւեալ կերպով. 5 ոսկի, 2 սագօյու չուխա, 2 զոյգ կօնտուրա, 6 զոյգ գունաւոր գուլպա (թաթ), 2 ոչխար, և 1 զօքանչ բերդի հասարակ չիթարայից և Բաղիշու չիլա ասառով։ Իսկ հարսի օժիտն ալ ըռէս Նախօի արժանապատուութեան թողուեցաւ, որ պատշաճ կերպով զգեստաւորէ։

Համաձայնութիւնը գոյանալէ՛ն ետքը բարեկամական սրտագեղումներ տեղի ունեցան. փոխադարձաբար խնամի կոչել սկսան զիրար, սուրճ, օղի, գինի առատ սեղան և պտուղ մեծարուեցան։ Ուրախութիւն, խաղ, պար, հուագածութիւն յաջորդեցին և բոլոր Կիւանինց թնդաց թէ 5 ոսկի կալան կըտրուած է Մարանին, որ աննշան գումար մը չէր սեպուեր։

Իսկ ինքը Մարան անտեղեակ այս ամէն եղածին դրացիի տան ներսի կողմերը քաշուած հասակակից ընկերներու հետ կը խաղար. մինչ Մարկոն ալ Պայրակի երիտասարդներուն հետ լեռ գացեր էր աղուէս որսալու։

ՍՄԲԱՏ

---

(1) Գիւղացիի մը համար ամենամեծ փառք է քաղաքէն հարս առնել, որ շատ հազուադէպ է. խիստ շատ նշանաւորներու միայն վերապահուած բան մ'է այդ, իսկ քաղաքի մէջ ոչ Բրախօնս ոչ կալան գոյութիւն չունին։

(1) Զոքանչին համար մասնաւոր հագուստ մ'է որ նուէր կը տրուի անպատճառ. վէճին նիւթը տրուելիք կերպասին տեսակին վրայ միայն կը կայանայ, տալը խնդրոյ նիւթ չի կրնար ըլլալ։

(2) Վանայ չիլա կտաւ է ներկուած։

(3) Հարսին ամբողջ հագուստը փեսայի կողմէն կը շինուի արդէն։ Սակայն խօսք չվերցնելու համար կ'ըսեն հարսը ջհեզել (օժտել) տանիլ։

(1) Կենդանաց աղբէն վառելիք (աթար), (2) ախոռի, (3) այնպէս, (4) արատ։

ԱՆԿԱԽ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

ԴՊՐԵՎԱ՞ՆՔ ԹԷ ԸՆԾԱՅԱՐԱՆ — ԱՄՈՒՐԻ՞ Թէ ԱՄՈՒՍՆԱՑԵԱԼ ԿՂԵՐԸ ՇԱՏՑՈՒՆԵՆՔ
Բ.

Միւս կողմանէ ալ այն դաւառացւոց որք Պոլսէն առաջնորդ, հովիւ կը խնդրեն, կը խրատենք բարեկամաբար որ Պոլսոյ եկեղեցականներէն, թէ՛ ուսումնականէն թէ՛ անուսէն, մի անգամ ընդ միշտ յոյսերնին կտրեն (*)։ Արդարեւ ան-

(*) Տեղական թերթ մը կառաջարկէ առաջնորդները տեղէ տեղ փոխադրել շրջանաւ, բայց սակայ եպիսկոպոսութեան և ձեռնադրութեան օրինաց դլխովին հակառակ է։ Բրիտանեայ եկեղեցեաց մէջ եպիսկոպոս մը կը ձեռնադրուի թեմի մը վրայ զոր մինչեւ ցմահ հովուելու ուխտ կ'ընէ. տեսակ մը ամուսնութիւն է իր ժողովրդին հետ՝ նուիրագործուած մատանեաւ. ուստի այն եպիսկոպոսունք որ իրենց թեմերը լքած՝ վայրավատին կ'ըլլան՝ պէտք է նկատուին այն աչքով որ ընկերութեան մէջ կը նկատուին այրաթող կամ կնաթող ամուսիններ։

հեղձաբար խօսելով Պոլսոյ միջավայրը, կենցաղը գաւառաց, մանաւանդ կեդրոնաւոր գաւառաց միջավայրէն և կենցաղէն այնքան-տարբեր է, որ գրեթէ անկարելի է որ պոլեցի եկեղեցական մը կամաւ յանձնառու ըլլայ հեռաւոր գաւառ մը տարիներով կամ ընդ միշտ երթալ մնալ, շատ շատ եպիսկոպոս ըլլալու յուսով պիտի կենան ժամանակ մը և յետոյ փութան ի Պոլիս ինչպէս ըրած է Երզնկայի եպիսկոպոսն և այլ շատեր. ո՞ւր թողունք որ շատերն անկարող կզգան ինքզինքնին ժողովուրդ կառավարելու դժուար պաշտօնին։ Ուստի գաւառացւոց համար ըստ իս միակ գործնական բանաւոր ճամբան է՝ ՏԵՂԱՑԻՆԵՐԷՆ իրենց հոգևոր հովիւ և արժանաւոր եկեղեցական հասցնել, ինչպէս կընեն Հռովմէականք ևս և Յոյնք (*). Մեր մէջ ալ ասկէց 30—40 տարի առաջ այսպէս էր. անոր համար գաւառներն եպիսկոպոս-առաջնորդներ ունէին, որք մինչև ցմահ կը կենային. անոր համար է որ այսօր Անատոլուի գաւառաց մէջ գրեթէ միայն Սրվազ է որ իր բազմամեայ առաջնորդն ունի, որ տեղացի է. անոր համար է որ Տըրգաս վրդ. Պալեան, զոր մասնաւոր կընէր Բիւզանդիոն անցեալ օր, իր տեղը կեցած է երկար ատենէ ի վեր, վասնզի կեսարացի է ինքն ալ։ Իրաւ է վր ուրիշ միջոց մ'ալ կայ գաւառաց համար առաջնորդ ճարելու դիւր(ին) ունի, այն է մեյմէկ կաթողիկոսական աթոռ հաստատել իրենց քովերնին. այն ատեն տե՛ս ինչպէս վազզ վազով կըլլան մեր եկեղեցականք այդ բարձր դրութեան համար. կաթողիկոսութիւն... ինչ մտքական բառ, որ դեռ երէկ «ես 20 տարիէ գաւառները պաշտօն վարած եմ, հիմա ալ ծերացած եմ, անկարող եմ գաւառական հովուութիւն ստանձնել» ըսողներուն յանկարծ նոր ոգի, նոր եռանդ, նոր գործունէութիւն կուտայ. մինչդեռ՝ ի հակառակն պարապ դային ալ էն գործունեայն կը ջլատէ, կ'անէացնէ։ Եւ կը կարծէ՞ք թէ դժուար կամ անկարելի բան է կաթողիկոսութիւն ստեղծել. ժամանակաւ եօթը տեղ կաթողիկոս ունեցած ենք։(*)

Ուրիշ միջոց մ'ալ ունին գաւառացիք — եւ ըստ իս այս ամէնէն բանաւորն է — անպատճառ կուսակրօն եկեղեցականի չհետամտիլ, այլ իրենց մէջ արժանաւորագոյն, պարկեշտ, ... և ուսգիրեցութիւն տալով կոչել գաւառին մինչև առաջնորդութեան պաշտօնի։ Այն առաջարկը զոր Բիւզանդ...

[illegible]

...ոչ է թէ մեռած՝ տայ անոնց եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն և գաւառն, ըսելով ըստ տէրունեան բանին. «Ազնի՛ւ ծառայ բարի և հաւատարիմ. որ ի սակաւուն հաւատարիմ եղեր և ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ (**)։ Հասարակաց կարծիքը պիտի ծափահարէ այսպիսի որոշման մը. հաւատալեաց հիմունքը չպիտի խախտի տալով, զի նոյն ինքն Քրիստոս կրօնի հիմնադիրը՝ խտիր չդրաւ ամուսնացեալին և ամուրիին՝ իր առաքեալներն ընտրած ժամանակ։ Անոնց էն նշանաւորը Պետրոս, ամուսնացեալ էր. և միւս նշանաւոր առաքեալը, թէև ամուրի, բացարձակ պատուէր տուած է որ եկեղեցւոյ պաշտօնեայք, եպիսկոպոս, երէց, սարկաւագ կոչուին ամուսնացեալ և բարի զաւակաց հայր ու կարկեչտ կանանց այր եղող անձերէ, ինչպէս էին մեր Լուսաւորչեան դարուն Հայրապետք։ Այն ատեն պիտի տեսնուի

(*) Ընդունինչգէք թէ հիմակուանէն շատ աւելի անկարգ և անկերպարան վիճակներէ անցած է մեր եկեղեցականութիւնը։

(**) Պէտք է յիշել սա թէ մեր Հայրապետք ոմանք ամուսնացեալ դասակարգէն եղած են, որ ըսել է եթէ դժբաղդաբար նոցա ամուսինը մեռած չըլլար ժամանակին՝ Եկեղեցին զրկուած պիտի ըլլար նոցա ծառայութիւններէն. բանաւո՞ր է այս։

որ առաջնորդական վիճակաց համար մանաւանդ շատ աւելի յարմար և արդիւնաւոր պիտի կրնան ըլլալ երկարժամանակեայ քահանայութեամբը ժողովուրդին համար փորձուած, իրենց ալ գլխէն տաք ու պաղ անցած բարեկիրթ զաւակներ հասուցած ամուսնացեալ եպիսկոպոսունք քան թէ ամուրիք(*), ըստ որում, տաճկահայոց մէջ մանաւանդ առաջնորդութիւնը չէ միայն զուտ կրօնական պաշտօն, այլ կէս քաղաքային և ընկերական և ըստ այնմ աւելի աշխարհիկ և բազմակողմանի փորձառութիւն կը պահանջէ, քան զոր չի կրնար սպասուիլ անփորձ երիտասարդներէ, նոյն իսկ տարուք արեղայներէ, թէեւ ըլլան անոնք շատ ուսեալ և դպրեվանքներէ ելած։ Այն ատեն պիտի տեսնուի որ համեմատաբար շատ աւելի պատկառելի և պատուաւոր անձնաւորութիւններ պիտի ընդգրկեն այդ ասպարէզն՝ անոր հորիզոնն ընդլայնած և անբնական ուխտէ մ'ալ ազատ տեսնելով։ Բայց այս բարենորոգումը ժողովրդեան կողմէ ալ առաջարկուելու, պահանջուելու է, որպէսզի ժամանակին Հայրապետն ալ, Հասարակաց կարծիքին կրթնելով՝ կարենայ այդ քայլը առնել։ Հռոմ. եկեղեցին, որ այնքան խստապահանջ է, նա անգամ եկեղեցականաց ամուրիանալն աւելի կարգապահական և վարչական տեսակէտով նայած է, քան թէ իբր հաւատալեաց հիմնական կէտ մը. անոր համար շատ տեղեր թոյլատրած է որ ամուսնացեալ կղերն ալ պահէ իր գոյութիւնն, ինչպէս կան Յոնիական կղզեաց հռովմէական յոյներուն մէջ և ասիական տաճկաստանի գաւառաց մէջ ալ տեղ տեղ, ուր կաթոլիկ տէրպապաներ կան ցարդ ամուսնացեալ։ Երբ անցեալներն անգղիական եկեղեցւոյ եպիսկոպոսաց օրինաւորութիւնը խնդրոյ նիւթ եղաւ Վատիկանի մէջ, անոնց ձեռնադրութիւնն և նուիրապետական յաջորդութիւնը քննուեցաւ և չընդունուեցաւ, որ ըսել է ամուսնացեալ վիճակնին ըստ ինքեան իբր արգելք(?) չէր նկատուած նոցա առաքելական աստիճանի վաւերացման։ Մնաց որ ինչ կարեւորութիւն ունի այս և այն եկեղեցւոյ դրութիւնն այս մասին, երբ բացարձակ առաքելական պատուէր կայ անդին որ բանավարութեան և տրամաբանութեան ալ համաձայն է, և օր ըստ օրեայ փորձերով ալ կը հաստատուի(**)։

ՀՕՐՈՑ

(*) Թող Նորէն վանականք և վանահայրք ըլլան ամուրիք։ Ըստ իս

[illegible]

...ընծայողներուն շնորհելով այդ բարձր աստիճանը։

(**) Եթէ միայն վերջին 10—20 տարուան մէջ հայ կղերին մէջ պատահած կրօնափոխութեանց և կարգալուծութեանց ցանկը քննեմք, կը տեսնեմք որ տասնին 9ը ամուրի կղերին մէջէն է, և այն ալ ուսումնականներէն, ինչպէս Դպրեվանքի ձեռնասուն վարդապետ և այս թողունք ուրիշ դերեր խաղացողներն։ Ասոր ալ գլխաւոր պատճառն ըստ իս սա է որ քահանայութեան կոչուողք քիչ շատ վկայեալ անձինք են ժողովրդեան. մինչդեռ կուսակրօնից համար այդ քոնթրոլը չ'կայ և շատերն անծանօթ անձինք են, թէև ձեռնադրութեան կարգերը միևնոյն ժողովրդեան վկայութիւնը կը պահանջեն նաև կուսակրօններէն։ Բաւական յիշեմ լսած չեմ հրապարակաւ գիրար ծեծող, ծեծկռտողներ, բայց եպիսկոպոսներ, վարդապետներ եղած են (Մեսրոպ և Աստուածատուր յեպիսկոպոս, Փիլիպպոս եպիսկոպոս ի Տիարպէքիր. տես ժամանակին Մասիսները)։

ՅՈՔԹՈՐ
ՎԱՀՐԱՄ Յ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել՝ թէ բոլորովին ԲԵՐԱ փոխադրուած է, և կը բնակի ԹԱԳՍԻՄ ՓՈՂՈՑ թիւ 33, ուր բաց ի հինգշաբթիէ ամէն օր հիւանդ կընդունի ժամը 7—10. (Ը. Թ.)։

30—26

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԻԼՀԷԼՄ կայսր անցեալ Բշ. ներկայ գտնուեցաւ ելմտական նախարար Մ. Միքէլի բնակարանին մէջ տրուած սեղանին։ Շատ դիտուեցաւ որ ներքին գործոց նախկին նախարար Քէօլլէրի կոմսը կայսեր ձախ կողմը նստած էր։ Սեղանէն յետոյ Վիլհէլմ կայսր, իր շուրջն հաւաքելով մէկ քանի երեսփոխաններ, բացատրեց անոնց թէ եւրոպական նաւատորմերն ո՛րչափ զարգացած էին վերջին հինգ տարիներու մէջ։ Մ. Միքէլ Բրուսիոյ ելեւմտից պատմութեան քաղուածքն ըրաւ։ Նոյնպէս խօսուեցաւ օրուան արտաքին խնդրոց վրայ։

—Կայսերական հրամանի մը համաձայն, գերման զօրաբանակաց մեծ առաջնորդներն այս տարի տեղի պիտի ունենան 8րդ և 11րդ զօրաբանակաց միջեւ։ 8րդ զօրաբանակն Հանկեան Բրուսիայինն է և հրամանատար ունի Պատէնի դքսութեան մեծ-դուքսն, իսկ 11րդը՝ Հէսի և Սաքսի՝ զօրավար Վիթիխ։ Պաւիերայի երկու զօրաբաժինք 11րդ զօրաբանակին պիտի միանան՝ ռազմափորձերուն համար։

ՎԻԵՆՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ Ֆրանձ Եօսէֆ կայսր անցեալ շաբթու ներկայ գտնուեր է քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ տրուած պարահանդէսին։ Հոն է եղեր նաև հակահրէական Տքթ. Լիւկէր, Ն, Վեհափառութիւն՝ առաջնորդութեամբ քաղաքապետ Մ. Շթրոպախի՝ պարասրահին մէջ պտոյտ մը կատարեր է՝ ողջունելով ներկաները։ Հրեայք չեն գացեր այս պարահանդէսին։

ԲՈՒԳԱ.—Մատրիտի թերթ մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ օտար երկիրներու մէջ եղած հանգանակութեան համար ի նպաստ Քուպայի շարժման ծախուց.—Հանգանակութիւնն, որ կատարուած է 1895 յուլիս 30էն մինչեւ 1896 նոյեմբեր 30, արտադրած է 16 միլիոն փրանքէ աւելի, որուն 8,500,000ը Մ. Նահանգներէն, 360,000 Անգլիայէն, 165,000 Աւստրիայէն, 290,000 Իրլանտայէն, 230,000 Ֆրանսայէն, 130,000 Իտալիայէն, 100 հազար Գերմանիայէն, 125,000 Ռուսիայէն և 600,000 նոյն իսկ Սպանիայէն։ Հիմա նպաստի աղբիւրներն երթալով կը նուազին, այնպէս որ չեն կրնար ամէն ծախքեր հոգալ։ Վերջին ամիսներու մէջ հազիւ կրցեր են երկու միլիոն ֆրանքի չափ գումար մը ձեռք ձգել։

—Հավանայէն կը հեռագրեն թէ զօրավար Վէյլէր յաջողեր է քանդել այն շէնքերն, ուր Քուպացիք պաշարներ մթերած էին։ Այս վերջինք սախպուեր են նահանջել և ապաստանիլ կղզւոյն արեւելեան կողմը։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ 1896 տարւոյ ելմտացոյցին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտան Դահիրէէն առ Թայմզ.— Եգիպտոսի հասոյթք 1896ին ամէն ժամանակէ աւելի առատ եղան, ոռոգմնատեւ մաքսի, ծխախոտի, աղի, երկաթուղեաց, հեռագրերու և այլոց հասոյթներն աւելցած էին։ Ծախքերն հանելէ յետոյ հասութից յաւելեալ գումարն է 33,625,000 Ֆր., որուն 8,100,000ը կառավարութեան յատուկ է և 25,525,000ը Հանրային Պարտուց սնտուկին։ Կառավարութեան պարտքին կողմն անցուած է 26,525,000 Ֆր., որ առնուած էր Տօնկոլայի արշաւանքին համար, և ուրկից յառաջ եկած է քսան միլիոն Ֆր.ի բաց մը, որ պիտի գոցուի Անգլիոյ կողմէ եղած փոխատուութեամբ։ Հանրային Պարտուց սնտուկը դեկտ. 1ին պատրաստ ունէր 161,100,000 ֆրանք։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ երեսփ. ժողովին մէջ երեսփոխան Մ. Քոշէն ծանոյց Մ. Հանօթոյի թէ ժողովին մէջ հարցում պիտի ուղղէ քաղաքական միջազգային կացութեան վրայ։ Մ. Քոշէնի հարցապնդումն յետաձգուեցաւ այս շաբթուան։

— Երեսփոխանաց ժողովը կը շարունակէ իր վիճաբանութիւններն ելմտական խնդրոյն վրայ։ Ժողովը մերժեց ծրագիր մը որ կառաջարկէր՝ Ալճէրիայի մէջ ալքոլի պատրաստութեան տուրքը ջնջել։

— Լոնտոնի ֆրանսական նախորդ դեսպան Պ. տը Քուրսէլ մարտի վերջերը Լոնտոն պիտի երթայ իր հրաժեշտի գրերը մատուցանելու։

— Նախարարապետ Մ. Մէլին սեղան մը տուաւ ի պատիւ Ծերակոյտի ու Երեսփ. ժողովոյ նախագահաց և նախարարներուն։ Ցետոյ պաշտօնական ընդունելութիւն մը տեղի ունեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանք, ծերակուտականք, երեսփոխանք ելն։

—Ռուսիոյ արքունեաց նախարար կոմս Վորոնցով Տաշքով երէկ Բարիզ ժամանեց։

ՌՈՒՍԻԱ.—Բեդրսպուրկէն անցեալ Գշ.ի թուով կը հեռագրուի թէ նախընթաց իրիկուն Բեդրսպուրկի սակարանին մէջ երկիւղալի զրոյցներ տարածուեցան ժամանախառն Եւրոպա մօտենալուն վրայ, միջազգային ծանր դժուարութեանց վրայ, և ռուսական ներքին գործերու վրայ, հետեւապէս գիները մեծապէս ինկան, բայց յետոյ չափաւորութիւն ըլլալն հասկցնելով սակարանը բարւոքեցաւ։ Բեդրսպուրկի առեւտրական գլխաւոր թերթն այս առթիւ կը գրէ թէ գիներուն այսչափ շուտով իյնալուն պատճառն այն է որ մեծաքանակ արժէթուղթ կը գտնուի այժմ տկար ձեռքերու մէջ, որք ամենափոքր պատճառով թուղթերը հրապարակ կը նետեն։

ԿՈՄՍ ՄՈՒՐԱՎԻԵՎ.— Մէօշէրսքի իշխան իր Կրաժտանին լրագրոյն մէջ հրատարակած է Մուրավիեվ կոմսին սա խօսքը.—«Ռուսիան ոչ Եւրոպան է և ոչ ալ Ասիան, այլ Ռուսիան է։ Ըստ իս ա՛յս է Եւրոպայի հետ իր ունեցած յարաբերութեանց սկզբունքը։»

ՄԻԼԱՆ Թագաւորն անցեալ ուրբաթ Վիեննայէն ուղղակի Բարիզ գընաց, ուր ըստ առաջնոյն պիտի բնակի, թէեւ զրոյց կայ թէ մտադիր է Սերպիա վերադառնալով վերջնապէս հոն հաստատուիլ։ Միլան Թագաւորն անցեալ Գշ. ճաշեց Վիեննայի Ֆրանսական դեսպան Մ. Լոզէի բնակարանը։

ԲՐԱԿԱՅԻ մէջ ծեր-չեխերն անցեալ շաբթու գումարում մ'ունեցան և Վիեննայի խորհրդարանին նոր ընտրութեանց մասնակցելու եղանակին վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեցին։ Նախագահը Տքդ. Ռիկըր խրատեց ծեր-չեխերն որ պէտք եղած կերպով աշխատին ընտրական գործին, որպէս զի օգուտ քաղեն նախարարապետ Պատէնի կոմսին՝ Պոհէմիայի համար ունեցած լաւ տրամադրութիւններէն։ Մասնաւորաբար խորհուրդ տուաւ որ երիտասարդ-չեխերուն հետ համերաշխ ընթանան, որպէսզի կարենան յաղթել գերմանաց և մանաւանդ ընկերավարական, հակահրէական և այլ ծայրայեղ կուսակցութեանց։

ՄԱՏՐԻՏԷՆ ուղղեալ Հավասի հեռագիր մը պաշտօնական աղբիւրէ առնելով բոլորովին կը հերքէ այն լուրը թէ Սպանիա 50,000 նոր զօրք պիտի ղրկէ ի Քուպա։ Ոչ զօրավար Վէյլէր՝ Քուպայի համար և ոչ ալ զօրավար [illegible] համար նոր զօրք չեն ուզած։

ՔՈՆԿՕ.— Անգլ. թերթ մը կիմանայ թէ յառաջիկայ յունիսին Պելժիոյ Թագաւորն երբ Լոնտոն երթայ, Լորտ Սալզպըրիի հետ պիտի բանակցի՝ Քոնկոյի պետութիւնն և կեդրոնական անգլիական Ափրիկէն ընդարձակելու կարեւոր ծրագրոյ մը վրայ։ Այդ առթիւ Ուկանտայի երկաթուղին ալ աւելի երկարելու խորհուրդ կայ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ կայսրը փետր. 10/22 ին Քափ-Մարդէն պիտի երթայ, ուր երեք շաբթի չափ պիտի մնայ։

—Արքունեաց որսական ճիւղին վերատեսուչ կոմս Վոլքէնշթայն անձնապան եղաւ տարձանակի հարուածով մը։

ԲԵԴՐՍՊՈՒՐԿԻ Ֆրանսական դեսպան կոմս Մոնդէպէլլօ փետր. 12ին (Ն. Տ.) սեղան մը տուաւ ի պատիւ Մուրավիէվ կոմսին։ Ներկայ գտնուեցան նաև դեսպանք։

ԻՏԱԼԻՈՅ Նախարարաց խորհուրդը՝ քաղաքային կացութեան պատճառաւ՝ գումարում մ'ունեցաւ նախագահութեամբ Ումպերթօ Թագաւորին։ Կըսուի թէ խորհրդարանն ի նիստ պիտի հրաւիրուի։ Ծովային նախարարութիւնը փորձ մը պիտի կատարէ նաւատորմը շարժման վիճակի մէջ դնելու։ Օբինիօնէ և Իդալիա լրագիրք նորէն կը ծանուցանեն թէ իտալական կառավարութիւնը կատարելապէս համաձայն է բոլոր տէրութեանց հետ։

—Կառավարութիւնը մտադիր է անգլիական ինքնավար ընկերութեանց ձևով ընկերութեան մը յանձնել Ափրիկէի իտալական գաղթավայրերու շահագործումը։

—Հռոմէն կը գրեն փետր. 10 (Ն. Տ.) թուականաւ թէ ծովակալ Քանէվարօ նոյն օրը տեսակցութիւն մ'ունեցեր է արտաքին և ծովային գործոց նախարարներուն հետ։ Ծովակալն իրիկուան Նափոլիէն ճամբայ ելեր է՝ իբրև հրամանատար նաւային առաջին խումբին։

ՊՈՒԼԿԱՐ կառավարութիւնը հրահանգ տուաւ օտար երկրաց մէջ գտնուող իր ներկայացուցիչներուն բոլորովին հերքել՝ Ֆէրտինանտ իշխանին հրաժարման համար եղած զրոյցները։

ԱՆԳԼԻՈՅ գաղթային նախարարութիւնն Ափրիկէէն հեռագիր ստացաւ թէ Պէնէնի զրաւումն ի մօտոյ պիտի հաշուի։

ՊԵՐԼԻՆԷՆ կը գրեն թէ Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջեւ մաքսային սակացոյց մը կնքելու համար կատարուած բանակցութեամբ ստորագրուեր է հինգ մասէ բաղկացեալ վերջնական որոշմնագիր մը, որ կը վերաբերի երկու երկրաց հաղորդակցութեանց համար ձեռք առնուելիք միջոցներուն, մաքսային խնդրոյ, գետի վրայ նաւագնացութեանց, անցագրերու և սահմանագլխոյ յարաբերութեանց։

ԲԱՐԻԶԷՆ կը գրեն թէ Մ. Օնռի 100,000 Ֆր. նուիրեր է Ֆրանսայի մամլոյ ընկերութեան՝ տրուելու համար գեղարուեստի, ճարտարարուեստի և հանրային օգտին յատուկ աշխատութեանց իբրև վարձ։ Աշխատութիւնը պիտի ներկայացուի 1900ի արուեստահանդէսին։ Մ. Օնռի այդ կարգի նուէր մ'ալ ըրած էր 1889ի արուեստահանդէսին։

ՍԻՒԷԶԻ ջրանցքէն փետր. 1էն 10 (Ն. Տ.), 83 նաւեր անցնելով հասոյթ գոյացեր է 2,070,000 ֆրանք։

ԺԱՆՏԱՒՏ.— Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ անցեալ Դշ. գանձային նախարարն յայտարարեց թէ թագուհւոյն կառավարութիւնը հաղորդակցութեան մէջ է Հնդկաստանի փոխարքային հետ՝ Հնդկաստանէն Անգլիա տարուած բրդեղէններն ապանեխելու խնդրոյն համար և թէ ժանտախտին դէմ ամէն կանխահոգ միջոցներ ձեռք առնուած են այնպիսի եղանակաւ մը որ վաճառականութիւնը չվնասուի։

— Պոմպայի, Քուրաչիի և Բունայի մէջ ժանտախտն երթալով կաւելնայ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 13 փետր. (երեկոյ).— Բեդրսպուրկէն կը ծանուցանեն թէ Միջերկրականի ռուսական նաւատորմը հրաման ստացեր է հոն մնալու։

ԲԵՇԹԱ.— Երեսփոխան Մ. Քոշութ յայտարարեց թէ կառավարութենէն տեղեկութիւն պիտի ուզէ արտաքին գործերու վրայ։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 14 փետր. (երեկոյ).— Տէրութեանց միջեւ անդորրութիւն կը տիրէ ընդհանուր քաղաքականութեան մասին։ Եւրոպական դիւանագիտական բոլոր ակումբներուն մէջ լաւատեսութիւն մը կը տիրէ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Դիւանագիտական լաւատեղեակ ակմբոց մէջ կըսուի թէ Գերմանիա պիտի ընդունի Ռուսիոյ և Ֆրանսայի քաղաքական այժմու ընթացքը։

— Ֆրանսա աւելցուցած ըլլալով չաքարի արտածման նպաստին քանակութիւնը, Գերմանիոյ շաքարի գործարանատէրք ալ նոյնը խնդրած են իրենց կառավարութենէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔՆ Ի ՊԷՇԻՔԹԱՇ

Շաբաթ իրիկուն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Պատրիարքարանէն Պէշիքթաշ գնաց երկու կառքով, որոց առաջնոյն մէջ ինք նստած էր՝ Տրդատ պէյ Տատեանի հետ և երկրորդին մէջ էին Տ. Գէորգ Մ. Վ. Երէցեան, Մուշեղ և Զաւէն վարդապետք։ Պէշիքթաշի եկեղեցիին Ռւսան, իր գլուխն ունենալով քարոզիչ Տ. Բարգէն Վ., ընդ առաջ ելաւ Պատրիարքին, որ երեկոյեան ժամերգութենէն և Եկեսցէէն ետքը, հիւրընկալուեցաւ Բարձր. Յարութիւն փաշայի կողմէ։

Երէկ առաւօտ շատ փառաւոր արարողութեամբ մը պատարագեց և պաշտօն կատարեց ի հանգիստ հոգւոց ծնողաց Ն. Բարձրութեան, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան զոր չէր կրնար պարունակել Պէշիքթաշի գմբեթաւոր խաչաձեւ գեղեցիկ եկեղեցին։ Արարողութեանց կը մասնակցէին Տ. Տ. Ալէաթճեան, Դիմաքսեան, Մանկունի և Յովհաննէսեան եպիսկոպոսները։ Աքանչելապէս զարդարուած էր եկեղեցին որ կը շողար լոյսերու մէջ։ Ընտիր դպրաց դաս մը կը գեղգեղէր։ Ամէն կարգադրութիւնք կատարեալ էին։ Կը սպասաւորէին Տ. Տ. Զաւէն և Մուշեղ Վ. և Գուրուչէշմէի Տ. Սուքիաս քհնյ. Ս. Խաչի լուսարարապետ Տ. Սերովբէ։

Բնաբան առնլով օրուան Աւետարանն ըստ Յովհ.-Գլխ. Ը., ուր պատմուած է աշակերտներուն տագնապը Տիբերեայ ալեկոծեալ ծովուն վրայ, մինչեւ որ Յիսուս կ'երեւի իրենց քով, ծովը կը խաղաղի, և իրենք կը հասնին անքոյթ նաւահանգիստ, Ն. Սրբազնութիւն մեր կեանքը նմանցուց ալեկոծ ծովու մը։ Մենք ալ Աշակերտներուն պէս պէտք է ընենք. Յիսուսի ապաւինինք։ Զվհատինք, յուսահատութեան չտանք ինքզինքնիս։ Քրիստոնեան աշխարհի փորձութեանց մէջ իսկ յոյս մը, ապաւէն մ'ունի, որ է Յիսուս։ Ինքզինք անոր հետ հաղորդակցութեան մէջ պէտք է դնէ։ Զ'Յիսուս իր մէջ պէտք է կարենայ զգալ։ Մեր նախնեաց կեանքը միթէ զե՞րծ մնացեր է փոթորիկներէ։ Զաշխարհ «Վայոց ձոր» մը անուաներ են։ Դժուարութիւնք, փորձութիւնք միշտ աւելի են աշխարհիս մէջ քան դիւրութիւնք։ Զէ՞ մի որ՝ Ադամի մեղքէն ի վեր՝ փուշ և տատասկ պիտի բուսցնէր աշխարհ։ Եթէ տառապալից է աշխարհի կեանքն, ինչ կը մնայ մեզ, եթէ ոչ՝ ալիքներուն տակ՝ Յիսուսի վրայ յուսով ամրացնելով մեր սիրտերը։ Առաքեալներուն չափ երջանիկ չենք կրնար ըլլալ որք վայելեցին Քրիստոսի նիւթական ներկայութիւնը. բայց հաւատքով, յուսով, սիրով, արդարասիրութեամբ, աշխատասիրութեամբ և խաղաղասիրութեամբ կրնանք ի վերջոյ անքոյթ նաւահանգիստ հասնիլ՝ ի ներքս ի մեզ զգալով զՅիսուս, մեր մեծ ապաւէնը դաւանելով զԱստուած, Բնութեան արարիչը, Մարդկութեան գերագոյն իշխանն, որոյ կամքն օրհնեալ է։ Երկիւղածութեամբ հետեւինք առաքելական պատուէրին որ կը խրատէ մեզ խաղաղութեան, սրբութեան, սիրոյ, միաբանութեան, համբերութեան զհետ երթալ։ Հանրային կեանքի մէջ ալ կը տեսնենք որ ազգերնիս աւելի բարգաւաճում և գոհունակ վիճակ ունեցեր է երբ վայելեր է խաղաղութեան, համբերութեան, սիրոյ և համերաշխութեան բարիքները։ Ծփոթութիւն, խառնակութիւն կ'աւերեն ազգին ալ կեանքը, կը խանգարեն եկեղեցիները, դպրոցները, դուցէ հաւատքն ալ. երբ խաղաղութիւն չի մնար մեր մէջ, հաւատք, եկեղեցասիրութիւն ալ կը նուազին։ Խաղաղութեան սէրը տածենք։ Այն Աստուած որ Տիբերեայ ծովուն վրայ Առաքեալներուն օգնութեան հասաւ և վերահաս վտանգէն զանոնք ազատեց, այս արկածալից աշխարհիս մէջ մեր ալ օգնութեան հասնի, կեանքի ալեկոծումները դադրեցնէ, և խաղաղութեան անգին բարիքները պարգեւէ մեր սիրելի Եկեղեցիին։ Նաև յաջողցնէ Ն. Վեհափառութեան ամէն խորհուրդներն որք կը հային ի խաղաղութիւն և ի բարօրութիւն ժողովրդեան։

Ապա, յիշեցնելով թէ օրուան պատարագը կը մատուցուի և յատուկ պաշտօն պիտի կատարուի ի հանգիստ հոգւոց Բարձր. Յարութիւն փաշայի հօր Յովհաննէս պէյի և մօր՝ Եագութ Տիկնոջ, Ս. Բարոյին արժանաւոր զաւակն ըրաւ բարեյիշատակ Վառօդապետին,—Ազգին է՛ն մեծ բարերարներէն մէկը, գիտուն գլուխ, ազգասէր, եկեղեցասէր, կրթասէր և աղքատասէր սիրտ, հաւատարիմ պաշտօնատար Պետութեան և խոհուն գործիչ և գլխաւոր ազգային-վարչական իրերու մէջ։ Տատեան ազնուատոհմ Գերդաստանին նշանաբանն եղած է հաւատարմութիւն առ Ազգն, հաւատարմութիւն առ Եկեղեցին, հաւատարմութիւն առ վեհապետական Գահն, և ասոր համար Տատեանները սիրելի եղած են թէ՛ Տէրութեան թէ իրենց Ազգին, և երկուքին ալ օգտակարապէս ծառայած։ Ո՛րչափ շատ և բեղուն են Յովհ. պէյի թողած յիշատակները.— Ազգ. Հիւանդանոցին հաց և միս կապած, թէ՛ մայրաքաղաքիս և թէ գաւառներու մէջ եկեղեցիներ, ուխտատեղիներ շինած և օժտած, դպրոցներ հաստատած, աշխարհագրական քարտէսներ, օգտակար հեղինակութիւններ իր առատ նպաստներով ի լոյս ընծայած։ Ամէն տեղ կը կարդանք իր անունն, որ ազգին է՛ն սիրելի անուններէն մէկն եղած է։ Բարութեան հրեշտակ մը, նեղութեան մէջ փութահասութեան սատար մ'էր Յովհաննէս պէյ, և մեծամեծ գործեր յօգուտ Ազգին ի գլուխ հանել յաջողեցաւ՝ շնորհիւ մտերիմ յարաբերութեան զոր ունէր օրուան Վեհապետին հետ, որուն իր հաւատարմութեամբ և իր նշանաւոր իմացականութեամբ կարեւոր ծառայութիւններ կրցած էր մատուցանել և մեծարուիլ այնպէս ինչպէս Պէզճեանի մը միայն վիճակած էր։ Հանգիստ մաղթենք անոր և առաքինափայլ ազնիւ Տիկնոջն հոգիներուն, և երկարակեցութիւն մաղթենք անոնց արժանաւոր շառաւիղին, Բարձր. Յարութիւն

փաշային, որուն համեստութիւնը չուզեր վիրաւորել Ս. Բարողիչը։ Բայց արդի մեծանուն գլուխն Տաճեան տոհմին՝ խղճի մոօք կը հետեւի իր հօր գովելի շաւղին, կը վայելէ Վեհափառին վստահութիւնն, և օգտակար կ՚ըլլայ Ազգին։ Իր հանրօգուտ ջանքերուն Աստուած յաջողութիւն շնորհէ, և իր բարեհամբաւ գերդաստանն ամէն փորձութենէ զերծ պահէ, և աւելի եւս պայծառացնէ յօգուտ Ազգին և ի փառս Տաճեան անուան։

Ս. Պատրիարք Հայրն յորդորեց ժողովուրդը մասնակցելու հոգեհանգստեան պաշտօնին, և արդարեւ ոչ ոք իր տեղէն չարժեցաւ մինչեւ որ Պատարագէն եաքն Ցարութիւն փաշայի հօր և մօր հոգւոյն համար պաշտօն կատարեցաւ՝ խուռն և մտամփոփ բազմութեան մը ջերմեռանդն մասնակցութեամբ։ Քարոզէն վերջը Ն. Սրբազնութիւն յիշեց եկեղեցիին նուիրուած երկու գեղեցիկ աշտանակները բարեպաշտ Տիկնոջ մը կողմէ, իր երկու հիւանդ զաւակաց ապաքինութեան համար, և Խասգեղի արկածեալներուն օգնելու պէտքն ու պարտքն յիշեցուց։

Քաղաքական Ժողովոյ և Տեսուչ Խորհրդոց անդամները, պետական աւագ պաշտօնատարներ և այլ երեւելի ազգայիններ փութացեր էին ներկայ գտնուիլ այս արարողութեանց, և հրաւիրուեցան Ն. Բարձրութեան կողմէ տրուած նախաճաշին, որուն փաշան չկրցաւ մասնակցիլ իր տկարութեան պատճառաւ։ Սեղանին վրայ Ն. Ամենապատուութիւն, յիշեցնելով «Հոգեհացին» նշանակութիւնն, որուն մասնակցողները ննջեցեալներուն յիշատակը կ՚օրհնեն և ողջ մնացողներուն արեւշատութիւն կը մաղթեն, անգամ մ՚եւս օրհնեց վաստակաւոր Յովհաննէս պէյի և Ցակինթ Տիկնոջ յիշատակն և իր բաժակը պարպեց Բարձր. Ցարութիւն փաշայի և Տաճեան ազգատոհմին կենաց, ըստ սովորութեան «կեցցէներու մէջ տեղ»։

Վսեմ. Տիրան և Տրդատ պէյերն, իրենց բնածին կենցաղագիտութեամբ, պատուասիրեցին Տաճեան ապարանքին հիւրերը։

Նախաճաշէն եաքը, հրաւիրեալք մեծարուեցան ընդունելութեան դահլիճին մէջ, և ցրուեցան ժամ 9էն եաքն, երբ Ս. Պատրիարքն այցելութիւն տուաւ Պէշիքթաշի ոստիկանապետ Հասան փաշայի և իրիկունը Բերա դարձաւ։

ԳՐԱԲԱՐ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԸ

Անցեալ օր ծանուցինք կաթողիկոսական գիրն օրհնութեան առ գործակալն Աստուածաշունչի Ընկերութեան՝ գրաբար Աստուածաշունչին հրատարակութեան առթիւ։ Իր ոգւոյն ու օրհնութիւնը տալով առ Պատ. գործակալն, կաթողիկոսն Աստուածաշունչի հրատարակութեան և օգուտներուն վրայ ի մէջ այլոց հետեւեալ խօսքերը կ՚ըսէ.

«Ում անձկանօք սպասէի ընկալայ այժմ զԱստուածաշունչ Սբ. Մատեան կազմեալ փառաւոր չքեղութեամբ, զոր խրբեւ ընծայ մատուցանէք Հայոց Հայրապետին։ Առ այս յետ մատուցանելոյ իմ սրտագին շնորհակալութիւն, ասեմ, օրհնեա՛լ էք Դուք և որ ընդ Ձեզ վաստակաւորք են։ Օրհնեա՛լ լիցին նաեւ Աստուածաշունչի ընկերութեան համայն արդիւնական և ձեռագործ պատուական անդամք, որք զանձինս նուիրեալ Աստուածաշունչ Ս. Մատենին թարգմանութեան և տարածման ընդ ամենայն աշխարհս երկրագնդին, առ աշխարհս և առ ազգս այլալեզուս, զչաւխանական Բանէն բարբառեն։ Ես ոչ համարիմ ասել ինչ աւելի՝ եթէ զաքնութիւն և վաստակ Ձեր առաքելական կոչեցից։ Դուին վասն Առաքելոյ գուշակէր, թէ «ընդ ամենայն տեղիս ել բարբառ նոցա» և այլն. այլ արդ յայտնապէս տեսանեմք զի բան գուշակութեան և առ Ձեօք կատարի, առաքելաբար տանիլ հասուցանել զբարբառ Յիսուսի Աւետարանին մինչեւ ի ծագս երկրի։

«Ուստի ասեմ կրկին, Օրհնեալ էք Դուք ի Տեառնէ, Օրհնեալ են համայն աշխատաւոր մշակք...։

«Ողջունելով զՁեզ և որ են ընդ Ձեզ վաստակաւոր Եղբարս՝ մնամ աղօթարար եւ ես փոքրիկ մշակ Քրիստոսի Եկեղեցւոյն...։

Տարած գր Ս. Պոլսոյ երեք մայրապետներն, ըստ շաբաթական սովորութեան, Խասգեղ երթալով 240 ընտանիքի բաժնեցին հաց, բրինձ, լուբիա, բաթաթէս, ածուխ և 19 հիւանդներու ալ միս, խաշուէ, շաքար և դեղ, նաեւ քանի մը մանր աղոց զգեստեղէն։

—Պապական Նուիրակ Տ. Պոնէթթի եւս շաբաթ օր 50 օսմ. միս նուիրեց Խասգեղի կարօտեալներուն։

— Կիրակի առտու Պէշիկթաշի Ս. եկեղեցւոյն մէջ յատուկ պնակ մը շրջագայելով Խասգեղի կարօտելոց համար՝ գոյացաւ 205 ղրշ. 35 փրյ. և գանձանակի հասոյթ 39 ղրշ. 30 փրյ.։

—Բերայի քահանայից դասուն և Նախորդ Թաղական խորհրդոյ միջեւ ծագած հասութական խնդրոյ անհամաձայնութիւնը տակաւին բարձուած չըլլալով, քահանայից դասէն Աւագերեց Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայի և Տ. Թադէոս ու Տ. Գէորգ քահանաներու յանձնուած է Թաղական խորհրդոյ Ատենապետ Ունճեան Մարգար ու անդամ Կիւլպաչեան Միքայէլ և Սէլիմճեան Գրիգոր էֆէնտիներու հետ խորհրդակցութեամբ համերաշխութեամբ կարգադրել նոյն խնդիրը։

—Կէտիկ Փաշայի Թաղական խորհրդոյ անդամք՝ իրենց պաշտօնի շըրջանին լրմանը պատճառաւ հրաժարական մատուցած են։

—Թիրեաքեան Կարապետ էֆէնտի եւս հրաժարական մատուցած է Ելեւմտից Հողաբարձութենէ։

ԱԶԳԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մեծ. Կարապետ էֆէնտի Զաքէեանի որդի՝ հանգուցեալ Օննիկ Զաքէեանի յուղարկաւորութեան առթիւ՝ փոխան ծաղկեպսակի, մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Ազգ. Հիւանդանոցիս Մեծ. Միհրան էֆէնտի Եսէֆեան։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Իւլայի առաջին ատեան ատենապետ ընտրուեցաւ Իզմիտի կառավարիչ Բեսզիմ պէյ։

—Քէրքէլայի կառավարիչ անուանեցաւ Պասրայի նահանգին Մէքթուպճի Ապտիւլլաթիֆ էֆէնտի։

—Տրապիզոնի նահանգին կրթական տնօրէն անուանեցաւ Ենքարայի նահանգին կրթական նախորդ տնօրէն Ջիվէր պէյ։

—Մուշի նաիպ անուանեցաւ Մարտինի նախորդ նաիպ Խալիտ էֆէնտի։

—Ա. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան շինութեանց ճիւղին գեր-նախագահ Ֆէրիդ Խայրի փաշայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Հուգուգի Դատավարութեան Օրինաց վրայ հետեւեալ յաւելուածն եղաւ.-«Դատարանաց կողմէ տրուած ամէն տեսակ որոշմանց համար աւանձինն վերաքննիչ ու վճռաբեկ ատեաններուն չի դիմուիր։ Բուն խնդրին համար տրուած վերջնական վճռոյն հետ վերաքննիչ ու վճռաբեկ ատեաններուն կը դիմուի։ Դատ մը եթէ մէկ քանի մաս ունենայ, ընդհանուրին համար մինչեւ որ վճիռ չարձակուի, անոր մէկ մասին համար ինչպէս վերաքննիչ ատենին նոյնպէս վճռաբեկ ատեանին ալ չի դիմուիր։ Սոյն օրինաց այն յօդուածներն, որք հակառակ են սոյն յօդուածին, ջնջուած են։»

ԿՐԵՏԷ.— Լոնտոնէն կը հեռագրեն առ Նիւ-Եորք-Հէրըլտ թէ, կ՚ըսէ Իգտամ, Անգլիոյ երեսփոխանաց ժողովին մէջ Մր. Բըրզըն փետր. 8ին (Ն. Տ.) Կրետէի նկատմամբ տեղեկութիւններ տալով յայտարարեր է թէ Կրետէ գտնուող օսմ. զինուորաց ընթացքը գովելի է։

—Բարիզէն 1/13 փետր. թուակիր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, կ՚ըսէ Հաքիգաթ, Ֆրանսայի ակարանը գոհացուցիչ վիճակի մէջ կը գտնուի եւ ի մօտոյ նորէն գործածութեանց պիտի սկսուի։ Կրետէէն առնուած լուրերու նայելով ազդու միջոցներ ձեռք առնուած են կղզւոյն մէջ ապահովութիւնն ու խաղաղութիւնն աւելի ամրապնդելու համար և թէ Յունաստան չպիտի կրնայ մնասել Մեծ Տէրութեանց միջեւ եղած համաձայնութեան։

ՌՈՒՍԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ Նախարար Շէֆիգ պէյ շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Ներքին գործոց Նախարար Մէմտուհ փաշայի հետ։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ.— Ռուսական, ֆրանսական, անգլիական, գերմանական և իտալական դեսպանք ուրբաթ օրն այցելութիւն տուին աւստրիական դեսպան Պ. Ֆօն Քալիչէի։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹՂԹԱՏԱՐ. — Մէկ քանի օրէն եւրոպական թղթատարն առաւօտները հոս պիտի ժամանէ՝ պայմանագրական կառախումբն՝ եւրոպական ժամ 6ին և ճեպընթացը ժամ 11ին։ Կառախումբերն իրիկուան ժամ $8^1/_2$ ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ.—Կայս. Իրատէ մը վաւերացուց Յունաց Պատրիարքական Տեղապահ Գեր. Տ. Քոնսթանթէնի ընտրութիւնը։ Կրօնական գործոց տեսուչ Ջիվէր պէյ, մեծ Լոգոթեթ Արիստարքի պէյ և Պատրիարքարանի գործակատար Իքիատիս էֆէնտի շաբաթ իրիկուն Պատրիարքարան տարին Պոլյուրոլյտուն, որ կարդացուեցաւ յատենի խառն ժողովոյ։

—Յունաց Պատրիարքարանին մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ ելեւմտից գործերը կարգադրելու։ Յանձնաժողովին անդամներն են Քարբաթոսի մետրապոլիտ Տ. Սօֆրոնիոս, սեղանաւոր Մ. Տ. Սուրլա և Պատրիարքարանի արկղակալ Քալաստաքի էֆէնտի։ Նորընտիր Տեղապահ Տ. Քոնսթանթէն շնորհաւորական բազմաթիւ այցելութիւններ կ՚ընդունի։

ԻՄԹԻԱԶ պատուանշանի ոսկի շըքադրամը տրուեցաւ Զինուորական Բժիշկ Յանձնաժողովոյ անդամ Միրլիվա Իպրահիմ Էտհէմ փաշայի։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչութեան մինչեւ յունուարի վերջի հասոյթն 56,154 ոսկի աւելի եղած է բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնն հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց թէ պատժական դատերու յատուկ կոչնագրերը ժամանակին ղրկուելով դատեւը չյապաղին և կոչնագիր տանող պաշտօնեաներ ալ եթէ թերանան խիստ պատասխանատուութեան ենթարկին։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ շոգենաւերուն մէջ յետայսորկ ը՚իշկներ պիտի գտնուին։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը ծանոյց նահանգաց թէ յետ այսորիկ գիւղերու տրոց բաշխումն ելմտական պաշտօնեայք պիտի կատարեն փոխանակ մուխթարներու։ Քննիչներն ալ պիտի հսկեն տրոց բաշխման ու հաւաքման։

ԾԱՂԿԱԽՏ.—Իգտամ կ՚իմանայ թէ Միլոս կղզին գացած Կրէտէցի մէկ քանի քրիստոնեաներուն միջեւ ծաղկախտ երեւան ելեր է։

ՊԱՀԱԿԱՆՈՑ.—Կ. Պոլսոյ մէջ ոստիկանութեան նոր պահականոցները յառաջիկայ մարտին պիտի հաստատուին։

ԱԽՏԱԲԱՆԱԿԱՆ նորահաստատ հիւանդանոցին համար, որոշուած է 200 մանճակալ գնել։ Այս հիւանդանոց հաստատուած է Կիւլխանէի զինուորական վարժարանին մէջ որ կայսերական Իրատէով բժշկական վարժարանին թողուած էր։

ԱՏԱԲԱԶԱՐԻ մէջ ընտիր յովատակներ հասցնելու համար աապատոան մը պիտի հաստատուի և Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ սպայակոյտի անդամ Հիւսէյին Սաատէտտին էֆէնտի տեսուչ կարգուած է նոյն հաստատութեան։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ.—Մայրաքաղաքիս առողջապահական բարձր խորհուրդն որոշած է Պարսկային ծոցին սահմանագլուխներէն Թուրքիոյ հողը բերուած մեռելներուն մուտքը խստիւ արգիլել և իր այս որոշումն հեռագրաւ հաղորդուած է Պաղտատի, Պասրայի, Վանայ, Մուսուլի և Կարնոյ կուսակալութեանց։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ պարսկական ընդհանուր հիւպատոս կարգուեցաւ Վանայ ընդհանուր հիւպատոս Միրզա Հաճի Հաշիմ խան, փոխանակ Ալի Էքպէր խանի որ ուրիշ տեղ փոխադրուեցաւ։

ՕՍՄ. ԱՆՃՈՒԽ ՎԱՌՕԴԻ գործարանին համար անգլիայէն քի՛իազէտ մը պիտի բերուի ութսուն ոսկի ամսաթոշակով։

ՉԱՐՇԱՄՊԱ գիւղաքաղաքին մէջ (Տրապիզոն) յունուար 18էն հիւանդ ծագելով երկուանէ աւելի խանութ այրեր են։

ՏԱՐՏԱՆԵԼԼԷՆ կը գրեն թէ անցեալ օր անգլիական շոգենաւ մը մակոյկն անիւներուն զարնուելով ընկըմեր է։ Բ. նաւապետն ու նաւաց մը խղդուեր են։

Ա Զ Դ

Մ. Ալպէռ Կլավանի, մասնաւոր տնօրէն հրդեհի և կենաց Իւթալէն ապահովագրական ընկերութեան, իրեն օգնական առած է Եազըճեան Նազարէթ էֆ.ն՝ կենաց ճիւղին համար։ Նազարէթ էֆ. Եազըճեան, որ երկար տարիներէ ի վեր մասնաւորաբար զբաղած է կեանքի ապահովագրական ճիւղով և յաջողած է տարածել այս ճիւղը ԿՊ Պոլսոյ հասարակութեան մէջ, պատրաստ է հարկ եղած մանրամասն տեղեկութիւնը տալ այն անձանց որք կուզեն իրենց կեանքն ապահովել։ Դիմել Իւթալէնի մասնաւոր տնօրէնութեան ի Ղալաթիա Լօրանտօ խան Վօյվօտա փողոց՝ ֆրանսական նամականատան մօտ։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

Երէկ առաւօտ Բարիզի Սակարանէն եկած հեռագիրներուն նայելով Քոնսոլիտը 18.87էն 19.20 սանթիմ, Երկաթուղին 94էն 96 ֆր. Ըէժին 300էն 308 ֆր. Պանք Օթթօմանն 519էն 525 ֆրանք, ֆրանսական ռանթը 102-47 սանթիմ, Իտալականը 89.30 էն 89.40 սանթիմ, Ռուսականը 22 ֆր. Պուլկարականը 89էն 89.75 սանթիմ գոցուած են։

Ինչպէս անցեալ օր յուսալի նկատուած էր թէ արժէթղթոց գիներն քիչ օրուան մէջ պիտի բարձրանան՝ շաբաթ օրը Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ թէ Քոնսոլիտն և թէ Երկաթուղին բարձրացան Քոնսոլիտը 20 ղրշ. 30 բացուելով գնաց մինչեւ 21 ղրուշ 10 փարայի. երկաթուղին 93էն $95^1/_4$ Ֆըրանքի. խաղացողներուն վրայ գոհունակութիւն կը նշմարուէր։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

3 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ			
Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	Օ. Ո.	20	37
Ամենէն բարձր գին	»	21	10
Ամենէն վար գին	»	20	26
Օսմանիյէ	»	73	—
Ռումէլիի երկաթ. ֆր.		94	50
Ռէժի	»	12	35
Քռէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	7	—
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	3	90
Թրամուէյ բաժնեթ. ղրշ.		6	80
» Ժուիսանս	»	2	30
Սիկառէթ Ա.	»	1	20
Սիկառէթ Բ.	»	1	15
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	Ա. Ո.	3	15
Ճէն. Թօպաքօ Քօբբ. չիլին		07.	—
Ճէն. Էնթէրբրայզ	»	09.	—
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.		490	—
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	342	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	456	—
Թրանուէյլ	»	29	50

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսօլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ո.	6	50
» ութ	» » »	—	—
Ռում. երկ. մէկ	» » »	—	—
» » ութ	» » »	—	—

ԲԱՑՈՒՄ ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո.	21	—
Ռումէլիի երկաթուղի ֆր.		93	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.		110	15/40
Փարիզ 3 »	ֆր.	22	75
Ֆիօրին մանտա	»	10	$76^1/_4$

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87	26
Անգլիական ոսկի	»	110	03
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	—
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108	25
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	51
Քըրըմից		51	07

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ, 13 ՓԵՏՐ.

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	ֆր.	102	47
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. բաց.	»	19	25
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. գոց.	»	19	20
» » » Բ.	»	33	50
» » » Գ.	»	19	70
Օսմանիյէ	»	340	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	96	—
Օսմ. Բաքօնիթէ	»	422	—
Մաքտատոն	»	440	—
Օսմ. Ռէժի	»	308	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	525	—
Քռէտի Լիօնէ	»	771	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3367	—
Իտալական Ռանթ	»	89	40
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	195
Դրամազեղչ	»	2	—
Թրանսվաալ լանկ	»	28	50

ՊԵՐԼԻՆ, 13 ՓԵՏՐ.

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.	մարք	—	—
» փոխառութիւն 1888	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	97	50
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	88	30
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	295

ՎԻԵՆՆԱ, 13 ՓԵՏՐ.

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆիօր.	120	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	45	85
Օսմ. Ռէժի	»	141	—

ԼՈՆՏՈՆ, 13 ՓԵՏՐ.

Անգլ. քօնսօլիտէ	Ա. Ո.	112	12
Օսմ. » Սէրի Ա.	»	65	—
» » Բ.	»	33	12
» » Գ.	»	19	70
» » Դ. բաց.	»	18	95
» » Դ. գոց.	»	19	03
Փոխառութիւն Դաստապա	»	76	50
» Օսմ. $3^1/_2$ %	»	94	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	10	84
Այտընի երկաթուղի	»	13	—
Եգիպտական Միացեալ	»	104	75
Հելլենական 5 %	»	26	—
Մօնօբօլ հելլենական 4 %	»	26	—
Ռանթ » 4 %	»	22	—
Ռուսական $3^1/_2$ % 1891	»	103	—
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	93	75
» նոր » 6 % 1892	»	89	75
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25	350
Դրամազեղչ	»	3	—

ՏՈՔԹՈՐ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենաստորին ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, ըստ ամենայն (ըստ տարիքի), ծամողութեան, եւ այլն արտասանութեան երաշխաւորեալ։ «Սկորբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի արմատահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զըպուգճեանց դէմ)։

Գատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 Նոր բացուած Խըխտմէլի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. — Հաւասարելոց համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ՚ընդունին Բերայի գործատեղիին։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՑՈՐԵՆ. — Վերջացող շաբթուն ժամանեցին 11,020 քիլէ, որուն 800ը կալուր էտիրնէ, 9500 կակուղ զանազան տեսակ և 700 կարծր Անատոլու $15^1/_2$ ղրուշէն քիլէն։ Ժամանմանց մեծ մասը ծախուեցաւ ընթացիկ գիներով։

Գարի. — Տեղական սպառման համար 8000 քիլէ Դանուբ ծախուեցաւ $10-10^1/_4$ ղրուշէն և 3000 Անատոլու քիլէն $9-9^1/_4$ ղրուշէն։ Գիները լաւ բռնուած են. պատրաստ ապրանք չը կայ։ Արտածման համար գործ չեղաւ։

Կորեկ. — Անատոլուի լաւ տեսակէն 500 պարկ ծախուեցաւ օխան 40-41 փարայէն և Սեւ ծով օխան 38-39 փարայէն։ Գիները տկար են։

Սիսեռ. — Տեղական սպառման համար 200 պարկ Ատանա ծախուեցաւ օխան 85-86 փարայէն. արտածման գինն է օխան 78 փարա։ Գիները բռնուած են՝ պատրաստ ապրանք չըլլալուն համար։

Լոբիա. — Տեղական սպառման համար վաճառում չեղաւ. նոյնպէս արտածման. պատրաստ չկայ։

Սիսեռ. — 200 պարկ Ռումէլի ծախուեցաւ օխան 44-45 փարայէն։

Բակլա. — Արտադրող կեդրոններու մէջ վաճառում եղաւ օխան 31 փարայէն։

ԱԼԻՒՐ. — Վերջացող շաբթուն ժամանեցին 4400 պարկ, որուն 800ն Օտեսա, 2500 Սեվաստոպոլ, 600 Վառնա, 500 Սամսոն և 1800 Քէօսթէնճէ։ Մարսիլիայի տեսակ ոչ հասաւ և ոչ ծախուեցաւ։ Մոմխանէի և ջաղացքներուն մէջ պատրաստ կայ 20 հազար պարկ։

ԴԱՂՁԱԲԵՐՔ. — Շուշմա. — Ժամանեցին 6000 պարկ Թրիէսթէ և 600 ռուսական. վաճառուեցան 6000 Թրիէսթէ կենդինարը 80-83 ղրուշի և 600 անտուկ ռուսական 73 ղրուշի։ Հրապարակի վրայ գործ կայ, բայց գիները տկար են։

Խաշխաշ. — Ժամանեցին 665. պատրաստ 800։ Վաճառուեցան 665 հարիւր օխան 7.25, 8-9 և $10^1/_2-11$ օսմ. ոսկւոյ։ Գիները տկար են, որովհետեւ պատրաստ ապրանք շատ կայ։

Բրինձ. — Ժամանեցին 1168 պարկ եգիպտական, 300 Ռանկուն և 100 ճապոնական. Ռիզոն չկայ։ Վաճառուեցան 1000 Ռանկուն 115էն, 1168 եգիպտական 74-85 ղրուշէն պարկը. ճապոնական 100 պարկ 160-170էն։

Սպիտակեղէն հարոց. — Ժամանում չկայ։ Թալանրօքի տեսակին վրայ քիչ գործ եղաւ օխան $10^1/_4$ ղրուշի։

Պղպեղ. — 100 պարկ ժամանեց և ծախուեցաւ օխան $3.87^1/_2-4^1/_4$ ղրուշէն։

Մոմ. — 500 անտուկ Ցուանիէ հասաւ ու ծախուեցաւ։ Տեղականէն 300 անտուկ ծախուեցաւ Օսմանիյէն՝ 45 ղրշ. անտուկն և Պաֆրա՝ քիլօն $3^3/_4$ ղրուշ։

Բարիւղ. — Թրանսիթի գինն է անտուկը $21^1/_2$ և տեղականը $26^1/_2$։

ՄԵՏԱՂ. — Երկաթ. — 50 թոնո ժամանեց։ Վաճառուեցան 500 թոնո՝ թրանսիթին ալ միասին։ Հրապարակը հանդարտ է. գնող շատ չկայ. գիները հաստատուն են։

Անագ. — 5 թոնօ ժամանեց. վաճառմունք եղան կենդինարը 470-475 ղրուշէն։

Թիթեղ. — 500 անտուկ ժամանեց, շատ գործ չեղաւ։

Ալոլ. — 225 տակառ ժամանեց։ Ծախուեցաւ 110։

ՀԱՆՔԱԾՈՒԽ. — Անգլիականի վրայ կարեւոր գործ չեղաւ. գիները հաստատուն են։ Կարժեն 14-19 շիլին թոնօն։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ. — Հրապարակի վրայ Անատոլուէն ու Ռումէլիէն ուղեւորներ կան, բայց տեսակի պակասութեան պատճառաւ գործ չըլլար. գիները հաստատուն են։

Մանածի ու մարմաշի վրայ շատ գործ չեղաւ։ Կտաւի ու ապածոյի վրայ բաւական գործ եղաւ։

ԱՐՏԱԾԵԼԻ ՆԻՒԹԵՐ. — Թիֆթիկ. — 300 հակ զանազան տեսակ ծախուեցաւ օխան 16-18 ղրուշէն, ըստ տեսակին։

Բուրդ. — 350 հակ ծախուեցաւ. կարժեն $3-7^1/_2$ ղրուշ օխան։

Բամպակ. — 150,000 պիկա ժամանեց. շատ գործ չեղաւ։ Կարժէ $4^1/_4-4.87^1/_2$ ղրուշ օխան։

Մետաքս. — Բնաւ գործ չկայ ոչ խոզակի և ոչ մետաքսի վրայ։ Զինու տեսակին գինն է 90-120 ղրուշ, ըստ տեսակին։

Կոպրա. — Նշանակութեան արժանի գործ չեղաւ. ժամանմունք կը շարունակեն. հրապարակի վրայ քիչ մը գործ կայ։

Աֆիոն. — 5 անտուկ Զիլէ ծախուեցաւ, լաւ տեսակին, օխան 135 ղըրուշէն։ Գիներն իյնալու վրայ են, զի գնողք կը քաշուին հրապարակէ։

Գաւաւ խէժ. — 18 պարկ Գայսէրի ծախուեցաւ առաջին տեսակ օխան 23 ղրուշէն, 6 պարկ Սըվազ դեղին 10-$10^1/_2$ էն. գիները տկար են մանաւանդ դեղին տեսակներուն վրայ։

Մահմուտիյէ՝ վաճառում չկայ. 60-200 ղրուշ օխան։ Սալէպ՝ օխան $10^1/_2$-15 ղրշ։ Դեղին մըղրամ՝ $17-17^1/_2$։ Դեղին ճէհրի՝ 40 պարկ Զօրում ծախուեցաւ օխան $1^1/_2$ ղրուշէն. գիները տկար են։ Գխտոր՝ $5-5^1/_2$ ղրուշ օխան։ Մորթ 6-14 ղրուշ օխան։ Ընկոյզ՝ 50-51 փարա օխան։ Կաղին՝ 200 պարկ Տրապիզոն ծախուեցաւ կենդինարը 97-98 ղրուշէն։ Խոզկալին՝ 30-60 ղրուշ կենդինարը։ Պասուլ նուշ՝ օխան 5-$5^1/_2$ ղրուշ, շամիչ՝ 20 փարայէն $4^1/_4$ ղրուշ օխան և թուզ օխան $1^1/_2-3^1/_4$ ղրուշ։ Մասթիքա՝ 22-35 ղրուշ օխան։

«ԻԼԱՆԸ ԸԷՍՄԻ»

Տէրը ալիյէտէ Քամանտօ խանընտա սաքին իքէն էլէքմէ իզմէթքեար Մէճհուլ Սիմոն Ա. Գ. Օղանեանըն եիրմիրքի Քեանունը սանի 1312 թարիխինտէն իթիպարէն իֆլասընա վէ մուամէլաթը իֆլասիյէնին իֆասը զըմմընտա Ազափ մէհքէմէտէն Սաատէթլու Իլիաս էֆէնտինին ժիւժ Գոմիսէր վէ տավա վէքիլլէրինտէն Գաանիկ Եազմաճեան էֆէնտինին մուվագգաթ սէնտիք թայինէ վէ մուֆլիսին թիճարէթ կեահընըն թէմիրի իլէ քէնտի վէ ֆամիլիասընա էլզէմ զըմմընըն թէֆրիգընտէն սօնրա մութէպագը էշեայը պէյթիւլմալին ուպուդը աէֆթէր խուլէրէք մուհաֆազասընա վէ իշպու գարարըն մուվագգաթէն իճրասընա Տէրսաատէթ Չինճի Թիճարէթ մահքէմէսինտէն գարար վիրիլմիշ իտիքթէ գանունուն թիճարէթին 170ինճի մատտէսի մուճիպինճէ մուֆլիսը մէրգում պիլմէթիւնաէ ալաճագլը օլտուքլարը մուվագգաթ սէնտիքլերին ասալէթէ թաինինի վէ նախտ աքնիյատէն սէնտիք ինթիխապ վէ թայինի հագգընտա մուտալէէյի ժիւժ Գոմիսէր էֆէնտի իլէ իսթիշարէ օլունմագ իւզրէ իշպու 1312 սէնէսի շուպաթըն 22ինճի ճումա իրթէսի կիւնի Չինճի Թիճարէթ մահքէմէսինին իֆլաս օտասընա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ժիւժ Գոմիսէր

ԻԼԻԱՍ

14 Քեանունը Սանի 312

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000 · ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,433,000
ՀԱՍՈՅԹ 1895 ՏԱՐԻՈՅ 3,161,300

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000 · ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1,245,300

Է. ներութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոանգաւոր ապահովութիւններ ի գործ կը դնէն չափաւոր գնով, և երենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեանց մեծ դումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց երենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 5,000,000 · ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 100,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 կր. սենեակներն, առ ԴԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց:

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒՐՈՊԱ

Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ դ'Իթալիէն 1, 3 Ռիւ Լը Բէլթիէ Քոմփանին հաստատուեցաւ 1845 Թուականին ի վեր

Ապահովագրեալներու վճռ. 1,123,000,000

1895ի տարեշրջան

Ապահովագրեալներու վճռ.	87,000,000
Հասոյթ	196,000,000
Նոր ապահովագրութիւնք	661,000,000

1896 յունուար 1

Աւանդք և անշարժ կալուածք յԵւրոպա	40,000,000
Յաւելեալ դրամագլուխ	124,000,000
Արդի ապահովագրութիւնք	4,141000000

Տէնթինեան ապահովագիր

Շահաբաժիններու բաշխմամբ և ապահովագներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու: Պայմանագրութեան նոր եղանակ, սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս: ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան. Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով Ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութեան ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վօյվօտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

L'ANCRE — ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ · 1871ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ

133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ · **206 ՄԻԼԻՈՆ**

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռօսլոմ Հօեռս, փոխ-նախագահ
» Ժօզէֆ Հօեռս, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական
» Քոլոման Նաքօ » » »
» Անթուան Բրօֆէս տ'Օսբէն
Թէօտոր Բոնցէն
Փան տը Վէնինկ - Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ կայս. արք. խորհրդական
Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՓՕՆՑԻ

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՑԱՄԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօհաֆճը խան Սուլթան-Համամ, աղբիւրին մօտ Թիւ 4 Սէրմէշէն տպարանին կից, Կ. Պոլիս

Արտասովոր և նորաձեւութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ

ՊՌՕՏԷ.— Պարդ և Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մասնաւորապէս օժիտք համար ճոխ տեսակներ, Վօլաններ Նիւռօններու համար:— ՏԱՆԹԷԼԱ.— Վալանսիէն, Դառօ, Թիւլ, Բէօքիւր, Շանթիյի, Պարթօն, Իռլանտէզ ամէն տեսակ, Մետաքսէ, Քթանէ և Բուրդէ:— ԲԱՍՄԱՆԹԸՐԻ.— Պունճուքով, և առանց Պունճուքի Մետաքսեայ և ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, Կաննիթիւռ, Սէնթիւր, Մառապու, Փետուր եւայլն: ԳՕՐՏԷԼԱ.— Կրօն, Մուառէ, Սաթէն, Ցանթէպլի, Շանժան, Թաւշեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով:— ԳՐԷՔ ԵՒ ԿԱԶ.— Դաէք տը Շին, Դաէք Անկլէ, Դաէքլիս, Կազ, Նարինատին, պարէժ բուրդ և մետաքս, Թառլաթան, Մուսլին եւայլն:— ՖԱՔԷՕԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Ֆաքեօլ Ֆիշիւ, Շարբ, Անտալուզ, Դիխարկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած և Տանթէլայէ, ծրարով և պատրաստ չինուած Ճիպինցուձեր:— ՁԵՌՆՈՑ.— Կաշիէ, Մետաքսէ և Քթանէ:— ՔՕՌՍԷ.— Դաղղիական ընտիր և ձեւաւոր, պարզ, Բըլոշով և մետաքսէ:— ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՔՕՂԵՐ.— Կենունեաց համար տղու հագուստ և գլխարկ:— ԲՈԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ.— Շալ Ֆիշիւ եւայլն:— Շալեր.— Շալ Դաւառներու համար, ծաղիկով նաև Ֆինօ Շալ էքօսէ ամէն մեծութեամբ:

Ամենքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած: Ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն: ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և ամենաժամութիւն: Մեծաքանակ և Փոքրաքանակ վաճառումնք:

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Տարեկան հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակարաններ և անոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիներով:

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պաղչէ-Գաբու, Անանիատիս խան, 12, 13, 14

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼ. 200,000,000 ՖՐ.

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
Պօստաճը օղլու Հալէպեան խան
ԴԵՐ-ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Պոլիս Սուլթան Համամ Հաճօպուլօ խան

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ կը կատարէ Պանքայի ամէն գործողութիւններ. արժէթուղթի վրայ փոխառութիւն. հաշուեբնթացներ կը բանայ՝ արժէթուղթեր գրաւ առնելով. փոխանակագիր կը հանէ Ֆրանսայի ու օտար երկրաց զանազան հրապարակներու վրայ: Վարկի Թուղթեր կուտայ. Սակարանի յանձնարարութիւններ կը կատարէ. մնծրումներ կ'ընդունի, և պայմանաժամաւոր պօնօներ կուտայ որոշեալ պայմաններով.

ՊՈԼՍՈՅ ԴԵՐ-ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործեր. ապրանքի փոխարէն փոխառութիւններ կ'ընէ. ապրանքներ կ'ընդունի իբրեւ անպարտ աւանդ՝ մինակ զետեղման վարձքն առնելով և կամ Կ. Պոլսոյ և օտար երկիրներու մէջ վաճառելու յանձնառութեամբ:

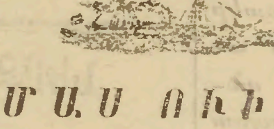

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

ընդ մէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տօմինօ	937	Իտաեօ	5540	Բօլօ	510
Ալէքթօ	3607	Տուրօ	2383	Ճիւնօ	1080	Րիալթօ	2229
Անճէլօ	1541	Տրաքօ	1713	Քլէսօ	1053	Րինալտօ	1663
Արիօստօ	2377	Տինամօ	504	Քօլլինօ	2307	Րօլլօ	1613
Պասանօ	1822	Էպրօ	2464	Քօմօ	1700	Րօմէօ	1789
Պօրօտինօ	1264	Էլտորատօ	1520	Լէօ	1053	Րօզարիօ	1862
Պրավօ	1076	Էրատօ	1481	Լէանտրօ	2271	Սարֆօ	1113
Պրիւնօ	841	Ֆիտօ	954	Լիվօրնօ	1643	Ցիլիօ	1735
Պրֆֆալօ	4431	Ֆլէմինկօ	1828	Լօրէնցօ	3191	Սիլվիօ	1193
Գէյրօ	1671	Ֆլամինկօ	849	Մալմօ	724	Սրէրօ	1200
Գալլիօ	1337	Ֆրանչիսքօ	4582	Մարէնկօ	2273	Թասսօ	1328
Գամէօ	1244	Կալիլէօ	3060	Մարդէլլօ	3709	Թ. Ուիլսըն	1546
Գաղօ	1094	Կիդոնօ	1243	Միքատօ	3557	Թօքիօ	3827
Ջիքակօ	2729	Կօզօ	1011	Միլօ	1057	Թօլէտօ	1470
Սիսէրօ	1834	Կրօտօ	1695	Մոնդէպէլլօ	1735	Թօրրիտօ	487
Գլիօ	2697	Հիրօ	775	Մուրիլլօ	2413	Ուրպինօ	2429
Գօլօրատօ	4235	Հիտալկօ	1581	Նէրօ	1083	Վասքօ	1914
Գօմօ	1497	Հինտու	3720	Օհիօ	4100	Վօլօ	1289
Գօնկօ	2906	Հօրագիօ	3600	Օթարիօ	4036	Վօլթուրնօ	2396
Գօրսօ	895	Հումպէր	596	Օրլանտօ	1535	Ուէտօ	1850
Տիտօ	4811	Իսկօ	2354	Բալէրմօ	1637	Զէրօ	1200

Եպրօ շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է:
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՔԻԶՕ.
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ

Գործ փնտռող երիտասարդներուն, կամ նոր գործ մը ծանուցանել խնդրողներուն, բացառիկ դիւրութիւնք կը տրուին Բիւզանդիոնի Խմբագրատան մէջ: Ո՛չ միայն կարեւոր զեղչ մ'ըրած ենք այսպիսի ծանուցումներու գնոյն վրայ, այլ և առաջարկութիւններուն պատասխաններն ընդունելու և հաղորդելու միջոցները կ'ընծայենք:

Բարձրագոյն վարժարանի ուսանող մը կը փափաքի պաշտօն վարել ազգային վարժարաններու մէջ:

Դիմել «Բիւզանդիոն»ի խմբագրատունը:

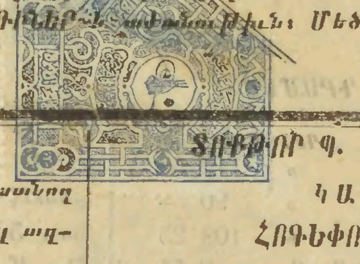

ՏՈՔԹՈՐ Պ. ՇԷՐՊՕՆՈՅ ԿԱՄ ՀՈԳԵՓՈԽԵԱԼՆ

Թէոֆիլ Կօթիէի էն հետաքրքրաշարժ և իր տեսակին մէջ առաջին սքանչելի վէպ մ'է, կը ծախուի Զագմաքճըլար Եօքուշու Թիւ 29 Յովհան էֆ. Աչճեան գրատունը. գին 4 ղրշ.

(74)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐԸ

ԿԱՄՔԸ

Լուի անոր հետեւեցաւ: Երբ ընդարձակ սենեկին մէջ առանձնացան, Էմիլի գլխարկն հանեց, ինչպէս նաեւ Թիկնոցը, զոր բազմոցի մը վրայ նետեց, եւ իր բարեկամին առջեւ կանգնելով, ըսաւ.

—Շատ սիրո՛ւն բան է ընթացքդ:

—Տե՛սնենք, Էմիլի, ընդմիջեց Լուի ուզածիդ չափ յանդիմանէ զիս, բայց նախ իմացուր ինծի թէ ի՛նչ բան պատահեցաւ:

—Ո՛րչափ զժնդակ բան է գուշակելը... Նամակներդ մէջտեղ կը ձգես... կինդ անոնցմէ հատ մը գտեր եւ կարդացեր է, եւ եթէ ես չըլլայի, պիտի բանէր զքեզ Տիանային հետ:

—Ո՛րչափ շնորհապարտ եմ ձեզ:

—Շնորհապարտ ըլլալու բան չը կայ...: Քեզ համար չըրի այդ ծառայութիւնը... վասն զի, ճշմարիտն ըսելով, չարաչար կը զզուեցնես զիս: Քեզ նման տխմար մարդ չկայ: Հիանալի կին մ'ունիս, որ կը պաշտէ զքեզ, սքանչելի զաւակ մ'ունիս. արժանիքէդ շատ վեր երջանկութիւն մը կը վայելես, եւ այս ամէնքը փորձանքի պիտի հանդիպցնես՝ անզգամ կնոջ մը ետեւէն սլքտալու համար, որ կը ծաղրէ զքեզ:

—Էմիլի՛, գոչեց Լուի բարկութեամբ:

—Ո՛հ, անոր բարոյականին վրայ պատրանքնե՞ր ունիս:

—Անոր վրայ մի՛ խօսիր ինծի հետ: Իմ վրաս ըսէ՛ ինչ որ կ'ուզես... հոգ չէ, բայց յարգէ՛ այն կինն զոր կը սիրեմ:

—Այդ շատ դժուարին գործ է, վասն զի յարգուելու արժանի չէ:

Լուի բարկալի շարժմամբ մը գլխարկն առաւ եւ դէպի դուռը խոյացաւ: Էմիլի անոր թեւէն բռնեց:

—Ո՛չ, կեցի՛ր, տխմար: Այլեւս Տիկին Օլիֆանի վրայ պիտի չխօսիմ, քանի որ այդքան դիւրագրգիռ ես: Բայց խօսքս քեզ հետ չվերջացուցի... Յաջողեցայ հաւատացնել կնոջդ, թէ չէին ճանչնար զքեզ այն տան մէջ ուր սիրային խուցդ ունիս: Կինդ զքեզ պիտի հարցափորձէ, լաւ սուտ մը չինէ այցելութեանդ նպատակը բացատրելու համար. գոնէ մէկ անգամ օգտակարապէս պիտի ստես:

—Էմիլի՛, կրկնեց Լուի խուլ ձայնով մը, եւ վար նստաւ ճակատը ձանձրոյթէն ծանրացած:

—Միայն թէ կանխաւ իմաց կուտամ քեզ որ Էլէն դիւրաւ չէ ընդունած այն գաղափարը, թէ կրնաս զինքը խաբել, եւ թէ գլխուդ փորձանք պիտի բերես, եթէ խնդրութիւններդ շարունակել ուզես: Ամենամեծ ազդուութեամբ պիտի պաշտպանէ իր անձն, եւ իրաւ որ դուն գիտես, զգուշացի՛ր... վարկենական բարկութիւն մը կրնայ զինքն հեռուն մղել... եւ նա շատ սիրո՛ւն է. ի՞նչ կ'ընես, եթէ փփխուրէնն հատուցանէ քեզ...

—Անկարող է այդ բանն ընելու. պարկեշտ կին մ'է:

—Ապա ուրեմն անխռով եղիր, գոչեց Էմիլի կծու հեգնութեամբ մը: Դուն ու նմաններդ շատ ոչինչ մարդիկ էք: Եւ կանայք ո՛րքան աւելի արժանի պիտի ըլլային ձեր խնդամաց, եթէ նուազ հաւատարիմ ըլլային իրենց պարտականութեան: «Նա պարկեշտ է», կրնամ նախատակել զայն անպատուհաս. պիտի տառապի, պիտի արտասուէ, բայց վրէժ պիտի չլուծէ. պարկե՛շտ է: Եւ պարոնն, այս ապահովութեան վրայ կրթնած, չնութիւն պիտի գործէ՝ առանց նեղուելու: Եւ այդ միջոցին, տանը մէջ, խեղճ պզտիկ լքեալը կը դիտցնէ իր զաւակը, կը խնամէ, անոր քովը կը հսկէ արթուն: Իր դժբաղդութեան յայտնութիւնը կրնայ խառվել զայն, թունաւորել եւ միեւնոյն հարուածով սպանել զաւակը, բայց ի՛նչ փոյթ: Պէտք է որ պարոնը զուարճանայ: Այդ բրածդ ո՛րչափ վատ բան է:

—Այդ ո՛րչափ կը չափազանցէք, պատասխանեց Լուի բռնազբօսիկ կերպով ժպտելով: Ինքզինքս արդարացնելու յաւակնութիւն չունիմ, բայց եթէ կինս քիչ մ'աւելի կինս ըլլար եւ քիչ մը պակաս իր տղուն մայրը, թերեւս տեղի պիտի չունենար ինչ որ պատահեցաւ:

—Բաւակա՛ն է, գոչեց Էմիլի բարկութենէն տժգունած: Այդ ըսածդ կատարելապէս երեւան կը հանէ խիղճդ: Էմիլիի առաքինութիւնն, իբրեւ ոճիր, կը մեղադրես: Իր երեսը կը զարնես ինչ որ զայն սրբացնելու էր յաչս ձեր: Ալ մի՛ պատասխաներ ինծի: Գնա՛ բանդ. քեզ համար շատ բարեկամութիւն ունեցած եմ. այլեւս չունիմ: Բայց հեռանալէ առաջ, լսէ՛ վերջին խրատ մը. եթէ կինդ հոգ չես ըներ, եթէ բանի տեղ չես դներ Սըր Ճէյմս Օլիֆանը, եւ այս մասին իրաւունք ունիս, մի՛ արհամարհեր Պ. Լըրըպուլէն... Նա շատ յարգ կ'ընծայէ իր Տիանային... Զհաւանեցաւ ինծի զոհելու զայն... Պիտի չթողու որ առանց կռուի ձեռքէն առնես զայն... Զգուշացի՛ր:

Եւ մինչ Լուի արհամարհոտ շարժում մը կ'ընէր.

—Ո՛հ, հետդ կռիւ պիտի չփընտռէ. պիտի չփորձէ վրադ յարձակիլ, տարճանակ կամ սուր ի ձեռին: Լաւագոյն զէնքերն ունի: Դրամական միջոցներով կողերդ պիտի ջախջախէ: Խօսք հասկցողին բարեւ: Հիմա կրնաս ելնել երթալ:

Էմիլի կռնակն իր բարեկամին դարձուց: Լուի անոր մօտեցաւ, աւելի յուզեալ քան որչափ չէր ուզեր երեւիլ, եւ ձեռքն անոր կարկառելով,

—Այսու հանդերձ շնորհակալ եմ քեզ այն ծառայութեան համար զոր մատուցիր ինծի եւ Էլէնի...: Բայց մի՛ թողուր զիս որ այսպէս մեկնիմ: Երկար ատենէ ի վեր կը սիրեմ զքեզ...: Մեծ մ'րս, կնոջս եւ զաւկիս հետ ի միասին դո՛ւն ես այն միակ անձն զոր խրատամբ կը սիրեմ: Շատ գէշ վարուեցար հետս, ոխ չեմ պահեր քեզ դէմ: Գիտեմ որ յանցաւոր եմ: Ի՞նչ օգուտ պիտի քաղէք զիս ընկճելով...: Արգահատէ՛ վրաս, թերեւս այդ աւելի օգտակար եւ աւելի ազդեցիկ պիտի ըլլայ:

Էմիլի Լուիի երեսը նայեցաւ, որոյ աչքերն արցունքով լցուած էին:

—Բայց ի՛նչ թոյն կուտայ ձեզ այդ արարածը, գոչեց դեռատի աղջիկն, ոտքը գետին զարնելով, զձեզ ամենքդ ալ մի առ մի յիմարացնելու համար: Եւ սակից զատ, դո՛ւն դեռ տղայ մ'ես եւ պաշտպանութեան պէտք ունիս: Օ՛ն, գոնէ ջանա՛ որ քիչ մ'աւելի խոհական ըլլաս:

—Կը խոստանամ:

—Գիտնամլի երդում է այդ, ըսաւ Էմիլի տխուր ժպիտով մը: Օ՛ն, ել գնա՛. եթէ այսօր ուշ մնաս, անհեցիք մտատանջ պիտի ըլլան քեզ համար:

Լուի, գրեթէ բռնի, անոր ուսերէն բռնեց եւ համբուրեց, յետոյ իր բոլոր տխրութիւնը կարծես փարատեցաւ:

—Ցիրաւի բարի աղջիկ մ'ես, գոչեց:

—Եւ դո՛ւն անուանի անզգամ մ'ես:

—Մնաք բարով:

Եւ դուրս ելաւ: Անոր ետեւէն, Էմիլի նստած տեղը մնաց եւ խորհեցաւ: Այն խրատը զոր տուած էր Լուիի, լուրջ եւ ծանրակշիռ էր: Գիտէր թէ այն օրն որ իր հայրն իմանար թէ խաբուած էր, իր բարկութիւնն անհարկու պիտի ըլլար: Էրօ տան բոլոր գործերուն մէջ մտած եւ իր անձնական գործերուն մէջ բաժին մը տուած ըլլալով Լուիի, ի քթթելական կարող էր կործանել զայն: Լըրըպուլէ իր ձեռքին տակ դրամական անհարկու միջոցներ ունենալով, ըստ հաճոյս կրնար չահագիտութիւն մը յաջողցնել կամ ի դերեւ հանել զայն:

(Շարունակելի)

Թարգմանեց Բ. Մ. ՓՕՉԱՃԵԱՆ